

Embry

Ursula's book of genealogy

Genealogy

Monday, 19 Feb. 1973

Exp. Embry for genealogy of
the family of Ursula's book of genealogy.

2004
Ursula's book of genealogy
22-8-73

Exp. Embry

q

72842

(812 Ա. 2.)

Տիսասար և Քեր դասկա՛ծընչն իւզէրինէ

պա՛ղը մոխի՛սմասար թարի՛ֆէր :

ԻՋՄԻՐՏԷ

ԿՈՒՆԿԵԼԱՌՍ ԿՈՒՖԻԹԻՆ ՊԵՄՄԱԵԱՆԵՄՆԵՏԷ

ԹԵՊ ՕԼՈՒՅՄՈՒՆԵՏՈՒՐ

1844 :

60

ԻՆՏԵՊՐԵՏԱՏՈՒԹՅԱՆ

ԳԸՍՄԸ ԷՎՉԷԼ

Սահիճ ամենին մուխթասար թա՛րիֆի :

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

Վարժուելու չհազարնտա պա՛ղը պաղը վէ
մուհլիք իւմիտլէրտէն սաղընմադ զըմնընտա
նասիհասթլէր :

ԲԱՐՆՊԵՇ ՏՈՒԹԻՒՆ

ԳԸՍՐԾ ԷՊՊԵԼ

Ն. ԳՐԱԿԱՅ

1877

Ստեփան Կոնստանտինովիչ Կոնստանտինովիչ Կոնստանտինովիչ

Նիւմիէ մասլահաթլարըն պաշը տին օլտուղու՝
 Հագգ թաա՛լանըն ֆերմանըտըր, վէ չօճուգ-
 լուգտան պերու տինէ մէշղուլ օլմագ՝ օնուծ հէր
 քէստէն մաղլուպու տուր : “Վ է սէնի եարատա-
 նը՝ կէնճլի յինին կիւնլէրինտէ խաղրընտա դութ,
 եաման կիւնլէր կէլմէղտէն, վէ՝ () նլարտան հաղղ
 էթմէր՝ տէյէճէյին երլար եագլաշմաղտան” :
 (Ժող. ԺԻ. 1 :) Նա՛նի տէմէք տիր քի՛ կէնճլի-
 յինտէ տինէ մուգայէտ օլ, իպթիտա տիգգաթ
 էտէճէյին շէյ՝ օլտուն, վէ եիւրէյինտէ իլք եէ-
 ըի օ զապղ էթսին, զիրա օնա լայրղ տըր : Վն էյի
 կիւնլէր օլան կէնճլի յինին կիւնլէրինտէ՝ Վլա-
 հընըն հուղուրունա չըգմաղա հաղըրլըղ կէօր :
 կէնճ իքէն օնու քէնտինէ տօսթ էթմէյէ չալը-
 շըր իքէն, կէօքտէ պիր գալի մէքեա՛ն արա . վէ
 պունճիլէյին՝ շաղըղըն հէր պիր ախէր սէպէ-
 պինէ՝ շու էն ալա սէպէպլէրի՛ եա՛նի կէօյտէ օ-
 լան ֆէտէրին գայըրմասընը վէ ի՛նայէթլի՝ Վուր-
 թաղըճընըն մուհապպէթինի տախի զամմ՝ էյլէ :

(Կնուն կիպի հիչ պիր վազըթ ատեմ սեօյլէմէ-
միշ օլան միւպարէք Աուրթարըճըմըլ՝ սահիհ
ի պատէթքեարըղըն իգթիզասընը վէ գըյմէթի-
նի՝ մուհապպէթլիճէ պէյան էտէր . “ Աղըմ օ-
լան շէյ պիր տիր ” (Ասի . 7 . 42 :) տէր : “ Օիրա
ատէմէ՝ էյէր պիւթիւն տիւնեսյը գազանըր տա
ճանընը զայպ էտէրսէ , նէ՞ ֆաիտէ օլաճագ ” :
(Սորի . ը . 36 :)

1 : Ըտէմլէրին չօղու՝ տինին ֆազլիլէթլի վէ
իգթիզալը օլտուղունու իգրար էտէրլէր իսէ տէ ,
եհնէ օնուն սահիհ տօսթլարը ազտըրլար : “ ()-
նու պուլանլար ազտըր ” : (Սորի . է . 14 :) Զօ-
ղու՝ օնա պիւթիւն պիւթիւնէ պի գայտ տըրլար :
Պա՛ղըլարընտա տաիի տինտարըղըն սուրէթի
վար , տմմա օնուն գուվվէթինի ինքեար էտէր-
լէր : Պա՛ղըլար միւրաիլիք կէօսթէրիլէր . “ Աիւ-
ղէլ սեօզլէր սեօյլէրլէր , լաքին նափաք ա՛մլէր
իշլէրլէր . կէօզլէրինի կէօյէ տօղըու գալտըրըր-
լար , լաքին ատըմլարընը ճէհէնէմէ չէվիրիլէր ” :
Տին՝ տիւնեվի մէնֆաա՛թլարըն չօղու կիպի ա-
թալարտան չօճուգլարընա՝ վարիատէն վարիսէ
գալըր պէրէքէթ տէյիլ տիր : Տինէ միւթաա՛լ-
լիգ օլան մէյիլէրտէ էն տինտարաթանըն չօճու-
ղու , գապիա՛թտէն էն տինսիլին չօճուղու գա-
տար մահրում տուր : Տին՝ վիւճիւտիւն եա ճանըն
սիֆաթլէրի օլան ա՛գըլ՝ հիւսիւն գուվվէթ կի-
պի գապիաթտէն մալիք օլտուղումուզ պէրէ-
քէթլէրտէն տէյիլ տիր , զիրա գապիաթտէն
ճանըն մէյիլէրի՝ տինինքիլէրինէ պիւթիւն պիւ-
թիւնէ զըթ տըրլար , վէ հէմ զահմէթսիզ վէ
զըթ պիր շէյէ գարշը կէլմէքսիլին էտինիլիք պէ-

ըէքէթլէրտէն տէ տէյիլ . “Չալըճըն քի՝ տար
գափուտան կիրէսինիզ” (Վ . 1 . Ժ 7 . 23 :) տէյիլ
Վրիստոսուն թէնպիհի տիր : Պու սէօզէր՝ սըտ-
գը պիւթիւն վէ զայրէթ իլէ տէօյիլ շէրէք՝ կէօյա
հէր գարշը կէլէն շէյլէրին օրթասընտան պօր էլէ
եօլ աշըպ կէչմէք տէմէք տիրլէր :

2 : ՎՅ կէնճ տօսթում՝ պու գարշը տուրմագ-
լըգ՝ չօգ սէպէպլէրտէն հասըլ օլուր : Սէնին քէն-
տի եիւրէյինին չիւրիւքլիւքլէրի՝ Մլահանի կէր-
չէքլիյին սէնին ճանընա կիրմէսինէ մանի՝ օլա-
ճագլար : Տիւնեանըն եանկըշ վէ ալտաթըր ի-
թիգատլարը սանա՝ սահիհ տինին հագընա՝ իգ-
թիղասընտան զիյատէ սօֆուլուգ տուր տէյի ի-
նանմագ՝ վէ օնտան իքրահ էտիպ օնու խօր պագ-
մագ էօյրէթ էճէքլէր : Մլահ իլէ առէմին պէօյիւք
տիւշմանը օլան շէյղան՝ սէնին ֆիքրինէ հէր իհ-
ղար էտէ պիլէճէյի ալտայըշ իլէ՝ սէնին Նիսուս
Վրիստոսա թապի՝ օլմանը մէն՝ էթմէյէ չալը-
շաճագ . վէ չօգ քէրրէ օնուն էմէքլէրի պօշա չըգ-
մայաճագլար , “Վրի օնլար թա , պու տիւնեանըն
ալլահը իմանսըղարըն ա՛գընը քէօր էթտի , քի
Մլահըն սուրէթի օլան Վրիստոսուն ճէլալինին
աւետարանընըն ըշըգ վէրմէսի օնլարա տօղմա-
յա” : (ք . 1 ր ր 5 . 7 . 4 :)

Ս է շիմտի պէն սանա տինին նէ օլտուղունու
թա՛րիֆ էթմէյէ չալըշըրքէն , սանա եալվարը-
րըմ քի՝ սանա Մլահ էօյրէթսին տէյի սէնին
տուալէրինի պէնիմքիլէրինէ զամմ էտէսին : Ս է
սանա եալվարըրըմ քի՝ շիմտի մուհապպէթ իլէ
սանա իհղար էտէճէյիմ աշիքեար հագըգաթ-
լարը՝ էօլիւմ եաթաղընտա եաթըպ գուրթու-

լուչ նասըլ պուլունա պիլիր տէյի ճան ու կէօ-
նիւլտէն արարսըն կիպի տիգգաթլէ տինլէյէսին :

3 : Տին՝ պու շէյլէրտէն իպարէթ տիր, եանի
քէնտի գապահաթըմըղը վէ պէլամըղը էօյլէ պիր
սահիհ պիլմէլիյիլ քի՝ պու պիլի կիւնահտան
վէ քէնտիմիգտէն իքրահ էթտիրէ : Ա է միւպա-
րէք Մ.լահ վէ ճէլիլ Ղուրթարըճըմըղ իլէ էօյլէ
աշնա օբնալըյըղ քի՝ պու գուրթուլուչ իշինն
Հիսուսա ինանմաղա՝ վէ հէփի իւմիտլէրիմիլի օ-
նուն էթտիրի քէֆարէթ վէ ա՛տալէթինէ տա-
յանտըրարագ՝ էպէտի մասլահաթըմըղը սնուն
գայտընա է մանէթ էթտիրմէմիլլէ սէպէպ օլուպ՝
քէնտիմիլլի վիւճիւտ ճան վէ բուհ իլէ Փէտէրէ՝
Փէտէրիմիլլ տիր տէյի, () զուլա՝ Ղուրթարըճը-
մըղ տըր տէյի, վէ Մ.լիլլ բուհա՝ Մ.լիլլէյիճիմիլլ
տիր տէյի թէսլիմ՝ էթտիրէ :

4 : Տինին թէմէլի՝ քէնտի գապահաթըմըղը՝
վէ եիւրէք չիւրիւքլիյիւմիլլիւ պիլմէնին իւղէ-
րինէ գուրուլմուչ տուր : Այասթալըգ՝ իասթէ-
յէ հէքիմին եարտըմընըն գըյմէթինի էօյրէթ-
տիրի կիպի գուլուգ էսիրի աղատըղը արամայա
եէլթէնտիրտիրի կիպի վէ գաթլէ եա հապսէ
հիւքմ՝ օլմագըղգ՝ միւճրիմին միւհամէթ իշինն
եալվարմասընա սէպէպ օլտուղո՛ւ կիպի՝ այնէն
էօյլէ՝ քէնտի զաղէպէ հիւքմ՝ օլունտուղումուլու
վէ գապահաթըլ օլտուղումուլու պիլմէմիլլ տա-
լի ճանըմըղը՝ Հիսուս Վրիստոսու գապուլ էթ-
մէյէ հազըրլար : Պունա վուգո՛ւֆումուսուն : Մու-
հապպէթլի Մ.լահա գարը պաշ գալտըրմըշ
օլտուղունու տույտո՛ւնմու, վէ կիւնահլարըն-
տան նատի՛մ միսին, եօղսա հէլագըղգտան գուր-

Թուլամազսրն : Մապա տէմի՛շ տիր .քի՛ «Ղյէր
 Թէօվպէ էթմէղսէնիզ , հէփինիզ պէօյլէ հէլաք
 օլաճագսրնըզ” : (Ղ ա-կ . Ժգ . 3 :) «Մլաճ շիմտի
 ստէմլէրին հէփիսինէ հէր եհրտէ Թէնպիհ է-
 տէր .քի Թէօվպէ էտէլէր” : (Ղ աբժ . Ժէ . 30 :) Պու
 տէտիյի Թէօվպէ՛ կիւնաստան էօթիւրիւ պիր կէ-
 շիճի գասալէթ տէմէք տէյիլ տիր , իլլա օնուն
 քէօթիւլիւք՝ ալլագլըզ վէ նամքէօրլուզ օլտու-
 դունուն էօյլէ պիր տույմագլըզ տէմէք .քի , ճա-
 նրմըզ օնտան իքրահ էթտիրիպ՝ օնուն հիւքիւ-
 մէթինտէն վէ ա՛ղապընտան գուրթուլմաղա պիր
 քէսքին արգու փէյտա էթտիրմէք տիր :

5 : Ղյէր քէնտինի վէ կիւնասըն քէօթիւլիւ-
 յիւնիւ պիլմէք՝ սէնի եհր իլէ պէրապէր ալլագ-
 լաթմաղա՝ վէ եիւրէքտէն «Մա՛ Մլաճ պէն կիւ-
 նասքեարա ինայէթ էյլէ” (Ղ ա-կ . Ժը . 13 :) Հա-
 զըրմաղա սէպէպ օլմուշ իսէ , օնտան սօնդրա
 պիլմէլիսին քի , տինին փէք պիր իգթիզալը գա-
 րաֆը Մապա (Յիսուս Վրիստոս իլէ աշնալըզ
 տըր : Ս է պու աշնալըզ՝ Վրիստոսուն Փազիլէթ-
 լէրինի շէյգանլարըն պիլէ պիլտիքլէրի կիպի
 սալթ ա՛ղլէն պիլմէք տէյիլ տիր , իլլա օնուն
 գուլվէթինին վէ ինայէթինին շէօյլէ պիր հա-
 րաքէթէ կէթիրիր իլմի՛ վէ օնա էօյլէ իման կէ-
 թիրմէք տիր .քի , օ իման Թէօվպէքեար կիւնաս-
 քեարըն ճանընը զապդ էտիպ , հէփ իւմիտինի՛
 վէ պիլթիւն ի՛ թիմատընը՝ պիլքիւլիյէ Յիսուսա
 դօմաղա սէպէպ օլուր : Յիսուս Վրիստոսուն
 հագընտա ինճիլ խապէրինին խիւլասասը պու
 տուր : Յիսուս Վրիստոս գապիաթճէ Մլա՛ճ
 տըր : «Ղպթիտատէ Մլաճըն գըթընտա իտի , վէ

Մ. լրաց ըտը” : (Յովն . ւ . 1 :) () նուն քէնտի մեր-
 չամէթի վէ Վէտէրինին մուհապպէթի օնուն
 ինսան դապիա՛թընը ալմասընտ սէպէպ օլտու :
 “Վուլ սիմասը ալարագ առէմլէր շէքլինէ կիր-
 տի” : (Փիլիպ . ք . 2 :) “ () զէնկին՝ իքէն սիզին ի-
 չին Ֆագիր օլտու . թա՛ քիմ սիզ օնուն Ֆագիր-
 լիյի իլէ զէնկինլէնէսինիզ” : (ք . Վսրն . ք . 9 :)
 () նուն պաշ մերամը կիւնաս իչին քէֆարէթ
 էթմէք իտի . “ () իսէ դապասաթլարըմըզ իչին
 եարալանտը , վէ եարամազըզլարըմըզ իչին
 տէօյիւլտիւ . սէլամէթիմիզին թէտիպի օնուն իւ-
 ղէրինտէ օլտու , վէ պիզ եարալարը իլէ շիֆա
 պուլտուզ” : (Եսայ . ծի . 5 :) Խարապ օլմուշ
 տիւնեանըն դուրթուլմասը իչին պու ա՛ճայիպ
 թէրթիպ Մ. լրացըն մուհապպէթինին վէ Տիք-
 մէթինին էսէրի իտի : Մ. մմա “Մ. լրաց պիղէ քէնտի
 մուհապպէթինի պէյան էտէր , չին պիզ տասա
 կիւնաս քեարլար իքէն Վրիստոս պիզիմ իչին
 էօլտիւ” : (Հուսի . Ե . 8 :) “Վրի օնա պինաէն
 դանընըն վասիդասի իլէ Փիտայէ՝ օնուն ի՛նայէ-
 թինին զանիմէթինէ կէօրէ սուչլարըն ա՛վֆլըղը-
 նա մալիք իզ , քի օնու պիզէ՝ Տէր ի՛լմ վէ Փէրա-
 սէթ իլէ արթըրտը” : (Եփէ . ւ . 7 :) Ս է Յի-
 սուս Վրիստոս քէնտի սիւրիւսիւ իչին շիֆա՛էթ
 էտիպ՝ օնլարը գըլաղուղլամաղա՛ պէքլէմէյէ՝ գօ-
 ըրումաղա՛ վէ էօյիւմ սաս՛թընտա օնլարը գա-
 պուլ էթմէյէ կէօքտէ Մ. լրացըն սաղ եանընտա
 օթուրմուշտուր , վէ պունտան սօնդրա ճիւմլէնին
 հաքիմի մանսուպունտա կէլէճէք , քի օ վագըթ
 ճիւմլէ առէմլէրին էպէտի հալինի ս՛ապիթ էթ-
 մէք իչին հէօքմ վէրէճէք , վէ քէնտինին ճիւմլէ

ալչադ. կէօնիւլիւ տօսթլարընըն սաա՛տէթինի
թամամ էտէճէք :

6 : Մտեմին կիւնասլէրի իչիւն Վրիստոսուն
քէֆարէթ էթմէսինին իգթիզալը թա՛լիմի էսքի
զէմանտէ շէրիաթ իճատ էտիճի Օլալօքոս փա-
տիշասըն նագլիյէթինտէն գօլայ պէյան օլու-
նուր : () Նուն շէրիաթ գանունլէրինին արասըն-
տա պիր գանուն վարըտը , քի զինաքեարըն՝ ճէ-
ղասը իչիւն կէօղլէրինի չըգարմադ էմր էտէր ի-
տի : Իմտի ըասթ կէլէ՛ իլքին պու գապասաթ իլէ
քէնտի օղու դութուլտու : Պու շէրիա՛թ իճատ
էտիճինին ա՛տալէթի՛ հէօքմիւն իճրա օլունմա-
սընը գալապ էտէրիտի . օ պիր դարաֆտան՝ պա-
պալըգ մերհամէթի գապասաթընըն պաղըչան-
մասընա եալվարըրտը : Իմտի պու սուրէթտէ
նէ՛ ետիմալըյրտը : Ինճամ փատիշաս՝ քէնտինին
պիր կէօղլենիւ վէ օղունուն տա պիր կէօղլենիւ
չըգարմաղա գարար վէրտի . քի գապասաթը չօ-
ճուղունա վէրիլէճէք ա՛ղապըն պիր փայընը քէն-
տիսի չէքմէյիլէ , կիւնասըն ճէղասը թէքմիլ իճ-
րա օլունսուն : Պու մատտէտէ պիր դարաֆտան՝
ա՛տալէթի իճրա էթմէյէ էօյլէ պիր ս՛ապիթ
գարար կէօրիւնիւր քի , շէրիա՛թ՝ ճէղասըղ պօ-
ղուլա պիլմէզ իտիյինի պիւթիւն միլէթի գան-
տըրմաղա եէթէր : Ա էօ պիր դարաֆտան տախի՛
էօյլէ փէտէրլէք մերհամէթի կէօրիւնիւր քի ,
եարը ա՛ֆվ օլունմուշ գապասաթընըն եիւրէ-
յինի տէրունի թէօվպէյէ կէթիրիպ՝ քէնտի
քէնտինտէն իքրաս էթտիրմէլի տիր :

Սէնին՝ վէ ճիւմլէ ատէմլէրին կիւնասը՛ էպէ-
տի ա՛ղապա լայըգ տըր . կիւնասա լայըգ օլա՛ն

ի-ճրէլէ՛ Էօյլե՛մ պի-ր : (Լուսն . 23 :) Լուսնն
 ա՛տալէթի՛ պօւ իւճրէթին իճրա օլունմասընը
 դալապ էտէր . լաքին օնուն հիքմէթի՛ ա՛սիտին-
 եա իչին պիր մէրհամէթ թէրթիպի իճատ էթ-
 տի . վէ օնուն մէրհամէթի օնա՝ օ թէրթիպ իւզրէ
 ամէլ էթտիրիր : Ս է օլ թէրթիպ պու իտի քի ,
 քէնտի սէվկիւլիւ օլու ատէմ՝ իչին ա՛ղապ չէ-
 քիպ օնուն եէրինէ պէտտուա՝ օլա : (Վապար . 7 .
 13 :) Ս է պու վէճհ իլէ կինասնն ճէզասը իճրա
 օլունա , վէ պէյլէճէ կինասնքեար պի-լի-ն պի-
 լի-նէ ա՛ֆվ պուլա պիլէ : Պունճիլէյին Լուսն
 թա՛ալա հալրէթլէրի ճէմի՛ի ա՛դըլը մախու-
 գաթընա՝ քէնտի հիքմինին ալթընտա կինասն
 ճէզասըղ օլամաղ իտիյինէ՝ պիր գօրգուլու իս՝-
 պաթ վէրտի : Ս է պունտան պէյլէ կինաստան
 նիհայէթսիղ տէրէճէտէ իքրահ էթտիյինի
 կէօսթէրտի . վէ օ պիր դարաֆտան թէօվպէ-
 քեար կինասնքեար գուրթուլուն տէյի սէվ-
 կիւլիւ () լունու օնուն եէրինտէ տուրմաղա թա՛-
 յին էթմէյիլէ , վէ ինսանըն կինասնլարընն ճէ-
 զասընը պէյլէճէ Վրիստոսա չէքտիրմէյիլէ ,
 հէլաքէ մուսթահազ օլան ինսանա էօլչիւսիւզ
 մուհապպէթինի պէյան էթտի :

7 : Պու հեր շէյէ գատըր Վուրթարըճը իլէ
 աշնալըգ մութլագ սանա իգթիղալը տըր : Աիւ-
 նասնքեարըն էպէտի իւմիտլէրինին թէմէլի եա-
 լընըղ Վրիստոս տուր : () նուն իսմինտէն զայրի
 պիր իսիմ եօգ տուր , քի օնուն իլէ կինասնքեար
 գուրթուլա պիլսին . վէ Լուսն թոա՛լայէ եադ-
 լաշմանըն եօլու եալընըղ օ տուր : Վուրթուլու-
 շուն եօլու ճան ու կէօնիւլտէն օնա ինանմագ

տրր : «Վապայ Յիսուս Վրիստոսսա իման կեթիր ,
 վե խելաս պուլասըն» : (Վարժ . ԺՂ . 31 :) «Ինա-
 նրպ վաֆթիզ օլունան գուրթուլաճագ» : (Սարյ .
 ԺՂ . 16 :) Լաքին ԼՅ կէնճ տօսթում քէրէմ
 էյլէ պանա րուխասթ վէր , քի սէնի տօսթանէճէ
 ասըլ իմանըն եերինտէ կէօլկէսի իլէ ճանընը ալ-
 տաթմատան՝ սագընտըրայլմ : Օիրա «Շ էյ-
 գանլար տախի (պիր թարզ) ինանըլար , վե
 տիթրէրլէր» : (Յակմէ . ք . 19 :) Լ՛ղիզ Վիթապ-
 տա՝ Յիսուսսա ինանմագ՝ «Վիւրէք իլէ իման կե-
 թիրիլըր» տէյի թա՛րիֆ օլունուր : (Հառմ . Ժ .
 10 :) Պու գուրթուլուշ թէրթիպինէ հէմ եիւրէք
 րազի օլմալը , հէմ ա՛գըլ գանմալը : Վրիստոսսա
 ինանմագ՝ օնո գապոլ էլէմէր րիտ տէյի պէյան
 օլունուր . էյէր օնա ինանըրսան , օնու՝ սէնին
 Վապայըն իւմիտին՝ գուրթարըճըն վէ հէր շէյին
 տէյի գապուլ էթմէլիսին : Հէմ տախի ինանմագ՝
 Լ՛լահըն թաստիգ էթտիյի հագիգաթլարա
 գաննապ՝ օնլարը գապոլ էլէմէր տիր տէյի թա՛րիֆ
 օլունուր . էյէր Յիսուսսա ինանըրսան , օնուն Լ՛-
 զիզ Վիթապըն կէօսթերտիյի կիպի՝ հէր շէյէ
 գատըր Վուրթարըճը օլտուղունա՝ վէ Լ՛ետարա-
 նըն օնուն հագգընտա հէր նէ էթմիշ տէյի նագլ
 էտէրսէ , սահիհէն եափմըշ օլտուղունա՝ վէ սէնին
 իչին էօմրիւնիւ թէսլիմ էթմիշ օլտուղունա
 գանմալըսըն : Ո՛ է պու շէյլէրէ գանտըգտան
 սօնղրա՝ պու պէօյիւք գուրթուլուշա սարըլմալը-
 սըն : Ինանմագ՝ Վրիստոսսա ճարմագ րըր տէյի
 պէյան օլունուր . օնուն գուլվէթինէ վէ ինայէ-
 թինէ էյլէ պիր գանմագ տըր , քի աստէմ գան-

տըղը կիպի, օնուն ճանը՝ Էօմիւր իշիւն վէ գուր-
թուլուշ իշիւն սանքի օնա վարըր :

Լամի կէօղիւնիւ օնա տիք, սէնին էպէտիլիյէ
տաիր հէր շէյինի օնուն ա՛տալէթինտէն վէ էօ-
լիւմիւնտէն ասըլը դո՛ւթ : Մէր համէթի վէ ճէն-
նէթի էտինմէք իշիւն պիւրհանըն պո՛ւ օլսուն՝
քի Յիսուս սէնի սէվմիշ տիր, քի Յիսուս սէնին
իշիւն էօլմիւշ տիր : Մա՛ր թէնհատէ էթտիյին
ճպատէթինին հիյպէթլի վազըթլարընտա հէր
շէյինի Յիսուսա էմանէթ էյլէ : ()րատա՛ օլ
ինաինտէ ըշըգ վէ գարանըգ պիր օլանա՛ տէյէ-
մէղմիսին քի, «Նա՛ Մապպ՛ Վուրթարըճըմ սանա
ճպատէթ էտէրիմ, սէն կիւնահէրիմ իշիւն
էօլտիւն, վէ հէր էպէտի ումուրումու սանա
թէսլիմ էտէրիմ : Վէնտի գանըն իլէ պէնի
եայգա՛ . տէյիլ եալընըգ այազլարըմը, իլա էլ-
լէրիմի վէ պաշըմը տախի : Մէնին Վւետարանընա
սարըլըրըմ, սէնին հէր աշիքեարէլէտիյինի պա-
նա ինանտըր, հէփ էօյրէթտիյինի պանա էօյ-
րէթ . սէնին էօրնէյինէ ույմաղա իսթէրիմ :
Մէնին հէփ սէվտիյինի պանա սէվտիր, վէ հէր
իքրահ էթտիյինի պանա տա իքրահ էթտիր, վէ
իմանըմ մուհապպէթ իլէ ա՛մէլ էտէրէք՝ սէնին
հէփ էմը էթտիյինի դութմաղա՛ պէնի իպրամ
էթսին : Էր շէյիմ սէն օլ . սէնին էօլիւմիւն վէ
ա՛տալէթին՝ իւմիտիմ օլսուն, սէնին էօմրիւն՝
էօրնէյիմ օլսուն, վէ սէնին քէլամըն գանու-
նում, վէ իզգէթին՝ միւրատըմ՝ վէ սէնին մու-
հապպէթին՝ պէնիմ ճէննէթիմ օլսուն՝ :

Յիսուս Վրիստոսա պիր սահիհ կիւվէնմէքլիք՝
իւմիտին՝ սէլամէթին՝ վէ շազըղըն գապի թէ-

մէլի օլուր . վէ օլ զէման զայրը կիւմէնէճէք եեր-
լէր մահվ օլուպ՝ հէփ զայրը իւմիտլէր գարանլըգ
իւմիտսիզլիք օլտուղու աշիքեար օլուր : Վրիս-
տոսուն գայրումասրնա թէսլիմ օլունմուշ ճան՝
տիւնեատա գալտըգճա՝ էմին սէլամէթտէ օլուր :
Վ է պունտան տահա չօգ իգթիզալը օլանա՝ եա-
նի էօլիւլէր տիրիլիպ տիւնեա՝ Աարատանընըն
եիւզիւնիւն սաղանաթընտան գաչտըղը՝ վէ
մախլուգաթ սօն ալէվլէրտէ հէլաք օլտուղու վա-
գըթտա՝ էմնիյէթտէ վէ սէլամէթտէ պուլուն-
մաղանայիլ օլաճագ :

Տ : Աքին պէլքի սորարսըն քի՝ պէն Վապպա
պէօյլէ եագլաչապիլիմիյիմ . պէնիմ կիպի
էօյլէ պիր հագիր քիմսէ գօրգուսուղուղիլէ օնա
եագլաչա պիլիմի : Այլէթ , եագլաչապիլիք :
Վէնտի սէօղիւ տէ պէօյլէ կէօսթէրիր : «Աէլին»
տէր մէրհամէթլի Յիսուս , «Ասի հէփ եօրուլ-
մուշար վէ եիւքլէնմիշլէր , պանա՝ կէլին վէ պէն
սիղէ րահաթ վէրէյիմ» : (Մարկ . ԺԿ . 28 :)
«Պանա կէլէնի ասլա տիշարը չըգարմայաճու-
ղըմ» : (Յովհ . Գ . 37 :) «Պու սէպէպտէն՝ Ալա-
հա օնուն վասիգասի իլէ եագլաչանլարը թէք-
միլէն գուրթարմաղա՝ տախի գատիր տիր» : (Վէր .
Է . 25 :) «Ասթէյէն՝ էօմիւր սույունու ճապա ալ-
սըն» : (Յայր . իք . 17 :) «Աէլին , զիրա հէր շէյ
հաղըր տըր» : (Պաւլ . ԺԳ . 17 :) «()նուն ()ղլու
Յիսուս Վրիստոսուն գանը պիղի հէր կիւնահ-
տան փաքլէր» : (Կ . Յովհ . Կ . 7 :)
Պիր քէրրէ՛ զավալը փուլթփէրէսթին պիրի-
սինէ՛ կիւնահլէրինէ քէֆարէթ օլմագ իչիւն ա-
յագ գապլարընըն ալիւնտա տիմի շիվիլէր մըլիս .

528-74

լայրպ՝ եալնն այագ եիւրիւյէրէք տէօրթ եիւզ սէքսէն միլ գատար եօլ եիւրիւմէյէ թա՛րիֆ օլունտու . վէ օ՛ պու սիյասէթլի եօլճուլուղու պաշլատը : Աքին պիր աղաճ ալթընտա պիր ալ տուրտուղունտա , օրայա պիր քրիսթիյան քարոզիչ կէլտի , վէ՛ “Ճիսուս Վրիստոսուն դանը պիզն հէր կիւնաստան փաքլէր” իւղէրինէ պիր վա՛ղէ պաշլատը , վէ պու փութփէրէսթ օնու իշիտիրիտի : Իմտի վա՛ղ էտէրքէն , պու փութփէրէսթ գալղըպ՝ քէնտինէ սիյասէթ վէրէն այագ գապլարընը պիր եանա աթըպ՛ իշթէ պէնիմ՝ արատըղըմ տա հէման պու տուր տէտի : Ա է պու վէճ՛ իլէ պու ատէմ՝ Վրիստոսուն դանը հէր կիւնաստան կէրչէք փաքլէր իտիյինէ , պիր տիրի շահիտ օլտու : Իշթէ հէման պու մերհամէթ եօլու սունա տա աշըգ տըր : Այէր սէնին արատըղըն շէյ գուրթուլուշ իսէ , օնու օնտա պուլուրսուն քի՛ պինլէրինի գուրթարմըշ վէ պինլէրինի տահա գուրթարաճագ տըր : ()նա բիճա՛ էթտիյին պօշունա չը՛գմայաճաղը՛ չօգ վա՛տլէրտէն վէ տա՛վէթլէրտէն ա՛յան աշիքեար օլունուր :

Ծ : Չօգլար Վրիստոսա իման կէթիրիրիղ տէյի իգրար էտէրլէր , ամմա ասըլ պագարսան , իւմիտլէրի եինէ քէնտի ա՛մէլլէրինտէ տիր : Ա է գըյաս էտէրլէր քի՛ պիզ էտէ պիլտիյիմիզ գատար խայրը ա՛մէլ իշէտիքտէն սօնղըա՛ գուսուրունու Ճիսուս թէմամ՝ էտէճէք տիր : Աքին եօգարըտա զիքր օլունան տինտէն ի պարէթ օլան էմսալի Վուրթարըճըյը դանըյըպ օնունլէ օլ վէճ՛ իւղրէ աշնա օլմագ՝ պաշգա պիր ֆիքրլէրէ սէպէպ օլուր : Ա է էյէր սէնտէ պու աշնալըգ վար

իսէ , Յիսուս Քրիստոս սանա հէր շէյ օլուր :
 Ս է օլ զէման սէն զայ՝ օլմուշ՝ պի չարէ՝ զազէպէ
 հիւքմ օլունմուշ վէ սէֆիլ պիր քիմսէ կիպի
 հայաթ իչիւն օնա կիթմէլիսին : Ալազը պիւ-
 թիւն օնա կիւվէնմէլիսին . քէնտինտէն իքրաս
 էտիպ իւմիտ եէրին եայլնըղ օ տուր տէյի՝ օնա
 սրզընըսըն : Աիւնասլարընը սիզ եա խաֆիֆ գը-
 յաս էտիպ՝ պունտան գուրթուլուշ իւմիտի էթ-
 մէմէլիսին , իլա օնլար իչիւն Մ. լասըն զազէպինէ
 միւսթասագ օլաուղունու իգրար էթմէլիսին :
 Ատէ պիլտիյին գատար խայըր ա՛մէլ էթտիյին
 իչիւն Մ. լաս սէնի գապուլ էտէճէք տէյի , ալտա-
 սըճը՝ վէ պիւթիւն պիւթիւն եալան՝ իտտիայէ
 արթըգ կիւվէնմէմէլիսին , իլա պիր գապասաթ-
 լը մասլուգ կիպի եարատըճընըն այազընա գա-
 փանմալըսըն : Քէնտի շէյէրինտէն հիչ պիրի
 կերէք կէշմիշ՝ կերէք հազըրտա օլան՝ կերէք կէ-
 լէճէք՝ հիչ պիր տերէճէտէ սէնին կիւվէնմէնին
 թէմէլի օլմամալը , իլա հէր շէյտէն սօյուլմուշ՝
 վէ քէնտինտէ հէր էյլէքտէն մահրում օլմուշ
 կիպի Մ. լասըն Վուղուսունա պագմալըսըն :

Պիր մէշհուր քարոզիչ՝ էօլէճէք կիւնլէրինտէ
 քէնտինէ զիյարէթ էտէն պիր քիմսէ իլէ վէ-
 տալաշըրքէն , տէտի . « Ա՛ն էֆէնտիմ՝ հէր կիւն
 էօլիւմիւմիւ պէքլէյօրում , լաքին իսթէրիմ քի՝
 օլ խաչըն իւզէրինտէ օլան Յիսուստան մերհա-
 մէթ տիլէյերէք էօլէն խըրսըղ կիպի էօլէյիմ :
 Պէն հիչ պիր շէյ տէյիլիմ , վէ հիչ պիր շէ-
 յիմ եօգ . վէ լայըգսըղ իշլէրտէն զայըր պիր
 շէյ եափամամ , կէօղիւմ՝ իւմիտիմ վէ ի-
 մանըմ խաչտա օլան Քրիստոստա տըր : Պէն

օնա՝ օլ էօլէն զավալը խըրսըզ կիպի պիր լա-
յըգսըզըղըլա կիտերիմ, վէ գուրթուլուշ իչինն
օնտան զիյատէ կէօսթէրէճէք հիչ պիր սէպէ-
պիմ եօգ : Պէն տախի օլ զավալը խըրսըզ կի-
պի Րապպըմըն փատիշահըղընա՝ նիհայէթսիզ
ինայէթի իլէ գապուլ օլունմաղա պէքլէյօրում” :

10 : Մաքին եւ կէնճ տօսթում՝ Ինճիլին
մէֆհումնու եանկըզ պէլէմէ . վէ ատէմին
ճանը՝ եալընըզ Վրիստոսուն իթաաթընըն վէ
էօլիւմիւնիւն վասիդասի իլէ օնա իման կէթիր-
մէք իլէ գուրթուլուր օլտուղունտան՝ օնուն իչինն
եիւրէյին վէ ամէլին ամղիլի իզթիզասըզ
շէյ տիր գըյաս էթմէ, մուգատէսլիքսիզ Րապ-
պը հիչ քիմնէ կէօրմէյէճէք : (Մէր . Ժբ . 14 :)
Յիսուս ալչագ կէօնիւլիւ ճանը քէնտիյէ տա-
վէթ էթտիյինտէ՝ “Պույունտուրուղումու իւզէ-
րինիլէ դալտըրըն, վէ պէնտէն էօյրէնին” տա-
խի սէօյլէր : (Մաթ . Ժա . 29 :) “Սիզ՝ էյէր սիզէ
հէփ թէնպիհ էթտիյիմ շէյլէրի էտէրսէնիլ ,
տօսթլարըմընըզ” : (Յովն . Ժե . 14 :) “Ղյէր
պիր քիմնէ պէնի սէվէրսէ, սէօղիւմիւ սաղլայա-
ճագ” : (Յովն . Ժդ . 23 :) Տօղու քրիսթիյանըն
իմանը՝ թարիֆ օլունուր քի՝ “Մուհապպէթ իլէ
իչլէնէն իման” տըր : (Ղապտա . Ե . 6 :) Սէ
թագտիսին մէյվէլէրի օլմատըզճա “Իման քէն-
տիլիյինտէ էօլիւ տիւր” : (Յովն . ք . 17 :) Մլ-
լահըն ()ղու տօսթլարընա տէր “Վշղընըզ ա-
տէմէրին էօնիւնտէ պէօյլէ այտընըզ վէրսին,
թա քիմ սիղին էյի ամէլէրինիլէ կէօրէլէր, վէ
կէօքլէրտէ օլան Պապանըղա շիքր էտէլէր” :
(Մաթ . Ե . 16 :) Պօղոս առաքեալ՝ տօղու քը-

րիսթիանլար կիւնաստան եանա էօլիւ տիրէր տէյի պահս էտիպ' իսպատ կէթիրիր . վէ տէր քի՝ Մլասըն () ղու օնլարըն եօլունա պու նիյէթ իլէ քէնտիյի Ֆէտա էյլէմիշ տիր , քի օնլարը “էեր պինամուսլուգտան խէլաս էտիպ' քէնտինէ էյի ա՛մէլէրէ ղայրէթ էտէն խասս գալմփ փաքլէյէ” : (Տիւ . ք . 14 :) Եյէր Մապպ Յիսուս Վրիստոսու քէնտինէ ճան ու կէօնիւլտէն Ղուրթարըճը գապուլ էտէրսէն , էլպէթ թէ սահիպի մուղլագըմ տըր տէյի օնա իգաա՛թ էթմէլիսին : Մլասըն թէնպիհէրի հաղգ վէ ա՛ղիղ օլտուղու իչին սէվմէլիսին . քէնտինի վիւճիւտ՝ ճան վէ բուհ իլէ Մապպ Յիսուս Վրիստոսա թէսլիմ էթմէլիսին , քի կէրէք եաշարսան Մապպ իչին եաշայասըն , վէ կէրէք էօլիւրսէն Մապպ իչին էօլէսին” : (Հասլ . Ժ . 8 :) Տին՝ պիր դարաֆտան սէնի Ղուրթարըճընըն էօլիւմինէ կիւվէնտիրմէլի , վէ օ պիր դարաֆտան սանա՛ սէնին է՛օմրինիւ օնուն պու տինեատա սիւրտիյի է՛օմրին էրնէյինէ ույտու թմալտըր :

Ինճիլի կէրէքսէն գապուլ էտէնլէրին ճիւմէլէսինին տէրունինէ ալիքիլմիշ սահիհ ա՛ղիղլիյին էս՛էրի պու տուր , քի օնլար ալթըգ քէնտիլէրին տէյիլտիրէր , իլլա պահս իլէ սատուն ալընարըր” . եանի , “Մլասանի գանըն” գըյմէթի իլէ : Ա է օնուն իչին շիմտի քէնտիլէրինին աւր սահիպի օլան Մլասա տէօնիւպ՝ օնուն մալը օլմալէրի իլէ , Մլասը՝ “թէնլէրի իլէ վէ բուհլարը իլէ” ի՛ գղէթլէմէյէ մէճպուր տըրլար , “քի օնլար Մլասըն տըր” : (Արն . ղ . 20 :) Ղանը վէ վիւճիւտիւ Վրիստոսա պէօյլէ սիր թագախ

էթմէքտէն՝ տիւնեալի ատէմլէրին էտէպ էյլիյի
 թա՛պիր էթտիքլէրի շէյտէն չօգ զիյատէ էյի
 պիր ա՛ղիզլիք հասիլ օլուր : Հիսուսա թէս-
 լիմ օլանլար քէնտի իրատէթլէրինի թէրք էտիպ
 օնուն իրատէթինի գապուլ էթմէյէ արզուլէր-
 լէր , քի օնլարըն Փիքրի վէ ամէլ ու հարաքէթ-
 լէրի՝ հէման օնուն իսթէտիյի կիպի օլսուն : Մմ-
 տի օնլարըն՝ թա՛ թէքմիլ օլանատաք արթմադ
 իւզրէ օլան ա՛ղիզլիյի արզուլէմէլէրի՝ պունտան
 տրր . զիրա օնլար՝ ասրլ ա՛ղիզլիյին քէնտիսի օ-
 լանըն մալի տիրլէր : Հէմ պու տիւնեատան
 եանա էօլիւ օլուպ՝ օ պիր տիւնեայր սէվմէլէրի
 պունտան տրր . զիրա օնլար՝ քէնտի վադանը
 կէօք օլտուղու իչիւն՝ պու տիւնեայր հիչ սայա-
 նըն ի՛պրէթինճէ եաշարլար : Պունուն իչիւն օն-
 լար արթըգ՝ քէնտի էօմրլէրինի պօշ շէյլէր ա-
 րամաղ իլէ կէչիրէմէզլէր . զիրա քէնտիլէրինին
 տէյիլ տիրլէր . օնլարըն տիւշիւնէճէք տահա ա՛-
 լա շէյլէրի վար : ()նլարըն իշի՛ կէօյէ վասրլ օլ-
 մագ՝ Մլահը թա՛ղիմ էթմէք՝ Վուրթարըճըյա
 իքրամ կէթիրմէք տիր , օլ Վուրթարըճըյա՝ քի ,
 շայիրտլէրինին հէր պիրիսինէ “Մըտմճա կէլ”
 տէյի թէնպիհ էտէր : “() պիղէ էօրնէք պրագ-
 տը , թաքիմ օնուն իղլէրի արտընճա վարալըմ” :
 (ան . Պէր . ք . 21 :)

Եւ տօսթում քրիստիանլարըն օլ արտընճա
 վարմաղա թէնպիհ օլտուգլարը քիմսէնին մէշ-
 րէպինի պիրազ թէֆթիշ էյլէ : Հիսուս Վրիս-
 տոսուն մէշրէպինտէ իֆրազ էտէն քէյֆիյէթ
 մուհապպէթ իտի , էն ալա տէրէճէտէ Մլահա
 մուհապպէթ , ատէմէ մուհապպէթ՝ տօսթլարա

մուհապպէթ՝ տիւշմանլարա մուհապպէթ իտի :
 Մ. լահա օլան մուհապպէթի՝ քէնտի իւրէյինտէ
 օլան ճիւմէլէ ախէր սէվտալարա՝ զալիպ օլտու :
 ()նուն եէյիպ իշմէսի կէօքտէ օլան Փէտէրինին
 իսթէտիյինի էթմէք իտի : ({ } ուլ . 7 . 34 :) վէ
 օնուն միւրատինի իշլէմէք՝ օնա զահմէթ վէ եօր-
 դունլուգ օլմայուպ՝ օնու Ֆէրրահլանտըրը վէ
 գուվվէթլէնտիրի իտի : թէքմիլ մուհապպէ-
 թինին նիշանէլէրի պիր պու՝ վէ պիր տէ Մ. է-
 լահրն միւրատընա միւթիւ օլմասը իտի : Վ. օլէճէք
 վապթընտա տէտիյի սէօղ պու իտի . « Պապամըն
 պանա վէրտիյի գատէհի պիր վէճհլէ իշմէյիմ
 մի » : ({ } օհան . ԺԷ . 11 :) « Պէնիմ իրատէթիմ
 տէյիլ՝ իլլա սէնինքի օլտուն » : ({ } ուլ . իք . 42 :)
 Տուա՝ վէ համտ էտէրէք Մ. լահ իլէ սըգ սըգ գօ-
 նուշմասը՝ եիւրէյինտէ եանան սէմալի մուհապ-
 պէթի պէյան էթտի : ()նտա՝ ինսան գըսմընա
 տախի հէման պու միւրիւվվէթլի գապիա՝ թ կէօ-
 րինտիւ . ինսանըն տէլիլքլէրինի հիչ զէվգ-
 լէնմէտի , լաքին օնուն կիւնահլէրի վէ տէրտլէրի
 իշիւն աղլատը : Մ. տէմլէրին մութլու օլմասը ի-
 շիւն չալըտը . Փուգարալըղա՝ վէ քէնտինէ գար-
 շը տուրանլարա տայանըպ՝ էօլիւմիւնիւ կէօղինէ
 ալարագ , իֆթիրա՝ զէմմ վէ նամքէօրլուգ օնու
 էյլէք էթմէտէն մէն՝ էտէմէյիպ՝ քէնտի էմէքլէ-
 րինին արտընը քէսմէտի : Վ. օմրիւնիւ հաղրէթի
 ատէմին օղուլարընը վէ գըղլարընը սաա՝ տէթլու
 էթմէյէ չալըշարագ կէչիրտի . վէ օնլար իշիւն
 շու ճէննէթէ կէօթիւրէն հիչ պիր քիմսէնին
 ասլա գափայամայաճաղը եօլու աշմագ իշիւն
 էօլտիւ : Մ. տէմէ օլան մուհապպէթի իշթէ պուն-

ճուլայրնըսը : Վէնտի տօսթլարընա նէ՞ մու-
 Տապպէթլի իտի . օնլարա էթտիյի խիթապը՝ վէ
 օնլար իչիւն էթտիյի տուսլէրի (Յօճաննէսին
 Խնճիլինին ժդ . պաշընտան . ժէ սինէտէք օ-
 գու . վէ մուՏապպէթլինին իզՏարլէրինի օրատա
 կէօր : Վէնտի տիւշմէնլէրինէ նէ գատար միւ-
 ըրիվվէթլի իտի . օնուն նէ գատար միւրիւվվէթ-
 լի օլտուղունու՝ քէնտի գանընը տէօքէնլէր ի-
 շիւն կէօղ եաշլէրի տէօքտիյիւնտէ՝ եախօտ
 խաչ իւսթիւնտէ իքէն , “Ան Պապա՝ օնլարը
 ա՛ֆվ էյլէ՝ զիրա նէ էթտիքլէրինի պիլմէզլէր”
 տէյի տուսլ էթտիյինտէ քէնտի տալուանըշը
 շէՏատէթ էթսին : (Վ . Կ . իդ . 34 :) ()նա սէօյ-
 տիւքլէրի զէման Տալիմ իտի . օնու խուսումէթէ
 շէքտիքլէրի վագրթտա սաքին իտի . քէնտինէ
 վէրիլէն զարարը պաղըշլամաղա՝ վէ զարար վէ-
 րէնտէն ինթիգամ ալմամաղա Տաղը՛րըտը : ()-
 նուն եիւրէյինտէ քէնտի Փախտէսինի արամագ
 սէվտասը Տիչ եօղուտու . վէ զէնկին իքէն Փու-
 գարա օլմուշուտու . քի քէնտի Փուգարալըղը իլէ
 շօգլարը զէնկին էտէ . ախէրլէր իչիւն եաշայրպ
 էօլտիւ : ()նուն գանունլարը էյլէնտիյի տիւն-
 եանըն գանունլարը կիպի տէյիլ իտի , իլա քէն-
 տի կիպի՝ եախօտ քէնտի կէլտիյի կէօյիւն գա-
 նունլարը կիպի իտի : “Վիղտէն իքրաՏ էտէնլէրէ
 էյլիք էտին” : (Մարթ . Ե . 44 :) “Վտէմլէր սիզէ
 Տէր նէ իսթէրսէնիզ քի էթսինլէր , սիզ տա
 օնլարա էօյլէ էյլէյին : (Մարթ . Է . 12 :) “Վ էր-
 մէք ալմագտան տաՏա՛ զիյատէ միւպարէք տիր” :
 (Վարծ . Ի . 35 :) “Աէր իւզէրինտէ քէնտիլէրի-
 նիզէ խազինէլէր երղման , իլա քէնտինիզէ կէօք-

տէ խաղինէլէր երդոն՝ : (Մատթ. 5, 19) : Ընդ
նէրտէ՝ ատէմէլէր գրյմէթլի ինճիլի գապուլ է-
տիպ՝ Յիսուսուն իպրէթինէ ույարլարսա, օրա-
տա սահիհէն իզգէթլի վէ Մլահանի պիր թէպ-
տիլ իք վա՛ գը օլուր : (Նուն Մլահանի հիւքիւ-
մէթի ալթընտա ինսան՝ եէնի մախլուգ օլուր .
էսքիլէր կէչէրլէր վէ հէր շէյ եէնի օլուր : (ք.
Կոթն. Ե. 17) : Կիւնահը սէվէնլէր Վքիստոսա
կէլինլէր, վէ օնլարըն պէտ խույլարը տէֆ՝ օ-
լաճագ . հըրսլար կէլինլէր, վէ օնլարըն եիւ-
րէքլէրինտէ՝ էօրքէնին եերինի հալիմլիք դու-
թաճագ, թամա՛քեարլար ճէօմէրտ օլաճագ, օն-
լար էլլէրինտէն կէլտիյի գատար երդմագ ար-
զուսունտա օլտուգլարը եէրտէ՝ գուտրէթլէրին-
ճէ վէրմէյի սէվէճէքլէր . մաղուր օլանլար՝ ալ-
չագ կէօնիւլիւ օլաճագլար, պէքրիլէր այըզլըղը
էօյրէնէճէքլէր, եալանճըլար՝ կէրչէքլիյի սէ-
վէճէքլէր, խըրսըլար՝ հագգը սէվէճէքլէր, կի-
րակի կիւնիւնիւ պօղանլար՝ պիր զէման եիթիր-
տիքլէրի ա՛ղիզ կիւնլէրի էյիյէ գուլանաճագ-
լար, տուա՛ վէ իպատէթ էթմէյէնլէր՝ իպատէթ
էթմէյէ էօյրէնէճէքլէր, վէ տուա՛ էթմէք պօրճ-
լարընը էտա էթմէքտէ սէֆա վէ սիւրիւր պու-
լաճագլար . դաշ եիւրէքլի օլանլար՝ դապիաթ-
լարընը մէրհամէթէ թէպտիլ էտէճէքլէր, զա-
րէզ սագլայանլար՝ քէնտիլէր ա՛ֆվ օլմաղա իւ-
միտ էթտիքլէրի կիպի՛ ա՛ֆվ էթմէյի էօյրէնէ-
ճէքլէր : Տիւնեայը սէվէնլէր՝ եերին շէյլէրինտէն
վազ կէչիպ խաղինէլէրինի կէօքտէ արայաճագ-
լար, գըմըլտանան գամըլտան հէման տիթրէր
ատէմ՝ Վուրթարըճըրընքն ուղուրունա արսլան

կիպի ճէստուր օլաճագ . վէ խիւլասեի քէլամ^ա ա-
լէսսեվիյէ էն չարեսիզ սայրլան պէտ խույլուգ-
լարա միւպթէլա օլմուշ օլանլար՝ սահիհ տինին
հիւքմիւ ալթընտա նափաքըզը փաքըզա՝ եարա-
մագըզը ա՛ղիզլիյէ՝ վէ շէյգանա պէնկզէմէքլիյի
Մլահա պէնկզէմէյէ թէպտիլ էտէճէքլէրաիր :
Հադիգաթ՝ տինեսայ շօգ քերրէ՝ Մլահանի
կերչէքլիյին պու իղզէթլի զաֆերլէրինէ տիգ-
գաթ էթմէզ . քրիսթիանըն շէօհրէթի սալա
պօրու սէտասը իլէ չավ օլունմագ . օնուն էօ-
լիւսիւզ զաֆերլէրի սալա թէլլալ իլէ խապէր
վերիլմէզ : Չօգ քերրէ պիր քրիսթիանտան ա-
տեմլերին փէք աղ խապէրի վար իքէն , օ՛ Մլահ
թա՛ալանըն ի՛նտինտէ միւքերրէմ՝ վէ օնտա սա-
ա՛տէթլու օլարագ եուշայրպ էօլիւր :

Մզ հալէր վար՝ քի օնլարտա քրիսթիանլար
ախերլէրին կէօղլերինի գամաշթըրան զայրէթլի
թպատէթքեարըզըն շօլ փարլաք էօրնէքլէրինի
կէօսթերէ պիլիլլէր : Մաքին օլ պեր գարար՝ ալ-
չագ կէօնիւլիւ՝ տայիմ իպատէթքեարըզ՝ օլ
ա՛ղիզլիք վէ ճէննէթ իչիւն կիզլի արզուլար՝ օլ
տուա՛տա Մլահ իլէ թէնհատէ հեր կիւնքի գօ-
նուշմագըզ՝ օլ քէֆարէթ էտէն Վուրթարը-
ճըյա շու շաղըզ կէթիրիր գրմըտանմագ կիւ-
վէնմէքլիք՝ վէ քէնտի էվլերինին էհալիսի իլէ
կէչինմէքտէ՝ Մուպեալարըն տախի օ հալտէ
պուլունտուգլարը թագտիրտէ կէչինէճէք իտիք-
լէրի կիպի կէչինմէյէ ճէհտ էթմէքլէր՝ պունլա-
րըն ճիւմլէսի ա՛յնէն սույուն փունկարտան սոգ-
արըզ կիպի Յիսուսուն իպրէթինէ ույմագտա՛ն
հասիլ օլուրլար : Պունլարըն ճիւմլէսի՝ քէնտի-

միզին օլմատրղըմըղն՝ վէ Վասպպա թէսլիմ օլուպ
 Վրիստոս իչիմիզտէ ևաշամանըն էսիրլէրի տիր :
 Այէր տէջարի զուրպէթտէ տօլաշըպ՝ եօլումու-
 զու շաշըմըռ օլսադ տէ քէնտիմիզի պիր գըլա-
 զուզա թէվէքիւղ էթսէյիտիք , քէնտի րէյի-
 միզտէն վէ նիյէթիմիզտէն վազ կէչիպ՝ օնուն
 այագլարը իլէ գըմըլտանը՝ վէ օնուն կէօզլէրի
 իլէ կէօրիւրիւզ կիպի քէնտիմիզի գըլազուզու-
 մուզուն էմրինէ թէսլիմ էթմէ զմիյիտիք : Տին
 խուսուսունտաքի հալ տախի իշթէ պէօլէ տիր .
 պունտան ալա պիր տիննայա կէթիրէն եօլու-
 մուզու զայպ էթմիշիզ . վէ էյէր կէրչէքտէն
 քրիսթիան իսէք , քէնտիմիզի Յիսուսուն իհ-
 թիմամընա թէսլիմ էթմէլիյիզ , քի օ պիլի՝
 շէնպէ պէյէնտիյի ուսուլ իւզրէ՝ եանի եալընըզ
 ինայէթ իլէ գուրթարսըն : Աքին պիզտէ օնուն
 թէնպիհ էթտիյի եէրէ կիտէլիմ , օնուն պու-
 յուրտուզունու իշլէյէլիմ , օնուն թա՛րիֆ էթ-
 տիյի վէճհ իլէ կէչինէլիմ , օնուն սէվտիյինի
 սէվէլիմ , օնուն իքրահ էթտիյինտէն պիզ տէ
 իքրահ էտէլիմ , օնուն պիզէ սագընմաղա էմր
 էթտիյի շէյլէրտէն գաշընալըմ , վէ օնուն ա-
 յագլարընտա օթուրուպ օնտան էօյրէնէլիմ . վէ
 Վուզունուն հէր նէրէյէ կիտէրսէ արտընճա վա-
 րալըմ : (Յայտ . ԺԳ . 4 :)

11 : Պասպայը պիլմէք՝ () զուլու պիլմէքտէն
 պաղըր տըր . վազա՛ օ գատար պիր պիրինէ եա-
 գըն պաղըր տըրլար քի՝ հիչ այըրլամաղլար :
 “ Ապէտի էօմիւր պու տուր քի՝ սէն եալընըզ
 հագգ Վըլահը՝ վէ կէօնտէրտիյին Յիսուս Վր-
 րիստոսու գանըյալար ” : (Յօհ . ԺԷ . 3 :) Յի-

սուս թէնտէ աշխբեար օլմուշ Ալլահ ըտը: (ա . Տի . ք . 16 :) Պապանըն Փաղիլէթլէրինին էօյլէ պիր տիրի սուրէթի կէօրիւնտի օնտա քի , օնու կէօրէն Պապայը կէօրմիւշտիւր : (Յօ . Ժ . 9 :) Ա է պու պէօյլէ իքէն , Ալլահա վարմագ իչիւն՝ սէնին կօլուն Յիսուս օլտուղունու խաղրընտան չըգարմա : Վրիստոսուն մերամը սէնի փէտէրէ կէօթիւրիւպ՝ օնուն իլէ պարը թըրմագ տըր : Ա՛րիանձը՝ եախօտ շիֆա՛սթձը օ տուր , քի սէնին՝ օլ զիյատէսինձէ մերհամէթլի՛ ամմա թագսիրաթլէրինլէ զայէթտէն կիւճէնտիրտիյին Ալլահընա օնուն վասըդէսի իլէ մագպուլ օլա պիլերսին : Ալլահըն ձէլիլ քէմալիյէթլէրի՛ սէնին էն տէրունի թա՛ղիմինէ վէ թա՛ծիւպիւնէ լայըգալըլար : ()նուն նիհայէթսիղ ա՛ղամէթի էօյլէ սիւր քի՛ պու տիւնեա պիւթիւն աաալարը իլէ՛ գարալարը իլէ վէ ճիւմլէ միլլէթլէրի իլէ՛ օնուն նազարընտա թէրաղըտա զէրրէ կիպի եախօտ գօվտա տամլա կիպի տիր : (Աստ . ի . 15 :) ()նուն գուվլէթի էօյլէ տիր քի՛ ա՛նիտէ պինլէրձէ տիւնեալար եարատըպ՝ եինէ ա՛նիտէ օնլարըն հէփիսինի հիչէ տէօնտէրէ պիլիւր : ()նուն ի՛լմի պէօյլէ տիր քի՛ էղէլտէն հէր նէ օլմուշ իսէ , վէ կէլէճէք վագըթտա էպէտիյէտէք հէր նէ օլաճաղ իսէ , ճիւմլէսինի պիլիւր : Աչէր եիւզիւնտէ հէր եաշամըշ օլանըն ա՛մէլլէրինէ՛ սէօզլէրինէ վէ Փիքիրլէրինէ աշնստըր . վէ հալա պիղիմքիլէրի՛ վէ տահա աօղմամըշ օլան հէփ միլլէթլէրին էտէճէքլէրինի տէ կէօրիւր : ()նուն մուհապպէթի օ գատար չօգ տուր քի՛ պիր զայ՝ օլմուշ ճիւնսի գուրթարմագ իչիւն՝ քէնտի թախթընա իլ

Հաղ «Ճէլալնննն զիյասը վէ զաթըննն սիքքէսի»
 (ԱԷԻ. ւ. 3.) օլան սէվկիւլիւ () զու Վապպ () ի-
 սուս Վրիստոսու բէզալէթէ՝ գասալէթէ վէ էօ-
 լիւմէ թէսլիմ էթտի : () նա «Պին քէրրէ պին-
 լէր խիզմէթ էտէրլէր . վէ օն պին քէրրէ օն պին-
 լէր հուզուրունտա տուրուրլար» : (Վանիէլ . է .
 10 :) Սէնին սսը օլտուղուն՝ իշթէ պու ա՛ղիմ վէ
 հիյպէթլի՝ ամմա ինսյէթլի Վ. լաճա գարշը տըր .
 լաքին պու մուպարէք () իսուս սէնի օնա չէվիր-
 մէյէ իսթէր : Այէր ինճիլէ թապի՝ օլուրսան ,
 Վ. լաճ սէնին փէտէրլին օլաճագ . հէր նէն վար
 իսէ , վէ հէր նէ իսէն հազգ գուրպան տէյի օնա
 թէսլիմ էթմէլիսին : Սա՛տէթլինի օնտա վէ է-
 պէտի բաճաթընը օնուն հուզուրունտա՛ արա-
 մալըսըն , օնու թանըմագ՝ օնու սէվմէք՝ վէ օ-
 նուն հիմայէթլինին ալթընտա պուլունմագ սէնին
 ճանընըն էն պէջիւք արղուսու օլմալը տըր : Հէր
 իհսան Վ. լաճտան կէլիւր , վէ հէր իհսան՝ սէնի
 կիտէ կիտէ օնա տաճա եագըն կէօթիւրմէք կէ-
 րէք : թէնպիհէրլին իլքի վէ պէջիւյիւ՝ օնու
 սէվմէք տիր : Աէրչէք կիւնաս սէնին՝ տէյիլ Վ. լ-
 լաճ իչիւն իլլա քէնտիւն իչիւն եաշամանա սէ-
 պէպ օլմուշտուր . ալչաիգ վէ քէնտի Փաիտէնէ
 միւթա՛լիգ միւրատլէր՝ սէնին եիւրէյինտէ հիւ-
 քիւմէթ սիւրմիւշէրտիր . լաքին ինճիլին վասի-
 դասի իլէ Վ. լաճա տէօնէրսէն , միւրատըն օնուն
 իզպէթի վէ քէնտիսի սէնին իֆթիլիսարըն օլա-
 ճագ . վէ սէնին արղուն օնուն միւրատընա ույ-
 մագ՝ հէմ սէնին սէվինճին քէնտիսի օնա պէ-
 յէնտիրմէք օլաճագ . վէ սէնին ումուրուն վէ
 Աարատըճընըն ումուրլէրի՝ արթըգ պաշգա

պաշգամ վէ պիր պիրինէ զըստ օլմայաճաղլար ,
իլլա եհնիտէն պիրլէնմիշ օլաճագլար : Աէնին
արզուն պու օլաճագ , քի օնուն իրատէթի «էնպէ»
«էնին իլէ վէ «էնպէ» իճրա օլունսուն :

12 : Տինին պիր փէք իգթիղալը դարաֆը տա-
խի Ա՛ղիզ Րուհու պիլմէք տիր : Ատէմլէր Ալ-
լահանի շէյլէրի տիւշիւնմէյէ իլք ույանտըղլա-
րնտա՝ էքսէրի զանն էտէրլէր քի , քէնտիլէրին-
տէ սահիհ տինին Փաղիլէթլէրինի՝ քէնտի է-
մէքլէրի իլէ հասըլ օլմալը տըր . լաքին Ալլահըն
քէլամը կէօսթէրիլը քի , օնլար Ա՛ղիզ Րուհտան
հասըլ օլունուր : Ա՛ղիզ Րուհուն վէրիլմէսի՝ օ-
նուն եարտըմլընը տիլէյէնլէրէ վա՛տ օլունմուշ-
տուր : (Վա՛ղ . ԺԿ . 13 :) Վրիսթիան Րուհտան
տօղմուշտուր : (Յո՛վն . Գ . 6 :) Րուհ՝ տինեայը
կինահ հիւն իլլամ էյլէմէյէ կէօնտէրիլմիշ
տիր : (Յո՛վն . ԺԿ . 8 :) Րուհ էլ գուտսուն վա-
սիգասի իլէ Ալլահըն մուհապէթի եիւրէյէ
տէօքիլլուր : (Վա՛ղ . Ե . 5 :) Իման էտէն քիմ-
սէտէ իւմիտին զանիլլի՝ օնուն վասիգասի իլէ
օլուր , վէ օնուն ա՛ղլը նուրլանըր , վէ Ալլահըն
Րուհույրլա ա՛ղիզ օլուպ գուվվէթլէնիլը : «Աբ-
բայ եա՛նի պապա» չաղըրմայը Րուհտան էօյրէ-
նիլը : Ա է «Սուհապէթ՝ շատըղ , սէլամէթ՝
էօրքէտէ սապր՝ լաթիֆլիք՝ էյլլիք՝ իման՝ մահ-
ճուպլուք՝ քէնտիլի զապղ էթմէք՝ Րուհուն մէյ-
վէլէրի տիր» : (Վա՛ղ . Ե . 22 :)
Վրիսթիան մէշրէպինին ճիւմլէ Փաղիլէթլէ-
րի՝ վէ ա՛ղիլլիլին հէր պիր դարաֆը՝ պու վէճհ
իւղը Ալլահըն Րուհունտան հասըլ օլուր : Ա է
մուգատտէսլիքսիլ Րասպի հիչ քիմնէ կէօր-

մէյէճէքտիր (ԼԵՐ . ԺԻ . 14 .) տէյի սահիճ խա-
 պէր արման իլէ , օնուն Ռուհուսէնին եիւրէյինի
 եէնիլէթմէյէ Մլաճաի պագմայը էօյրէնիրսին :
 Մլաճը հէր շէյտէ թա՛ղիլ էթմէք մերամըն օլ-
 մագ վաճիպ իքէն , պունա իգթիլլա էտէն գուա-
 րէթ իչիւն տախի՛ վա՛տ օլունմուշ Ռուհաի կիւ-
 վէնմէլիսին , վէ պէօյլէ իքէն՝ եինէ Մլաճըն
 Ռուհունա կիւվէնմէլիսին , վէ զանն էթմէ քի՛
 տինէ միւթա՛լիգ շէյլերտէ թէմպէլլիք վէ իհ-
 մալ սանա մա՛ղուր օլաճագ տըր : (Էյդան վէ
 տիննեա՛ սանա ինճիլին պու թա՛լիմինի՛ էյէր
 մասլաճաթ պէօյլէ Մլաճըն իտէ , քէնտինէ զահ-
 մէթ վերմէք իգթիլլա էթմէղ տէյի Ֆէնայա
 գուլանտըրմագ իսթերլէր . լպքին էմին զըլա-
 զուզումուզ օլան Րապպ քէնտիսի՛ պունասան
 փէք Փարգլը պիր նէթիճէ չըգարըր . օնուն ին-
 տինտէ՛ Մլաճըն “Սիղտէ կերէք իսթէմէյի կէ-
 րէք իշլէմէյի իշլէյէն” օլմասը՝ “Կէլասընըզ
 գօրգու իլէ վէ տիթրէմէ իլէ” իշլէմէք կերէք
 իտիյինիլէ սէպէպ դու թմուշտուր : (Վիլլու .
 յի . 12 .)

Չիֆթի իլք պահարտա թօխումլարընը եէ-
 րէ էքտիյինաէ , հիշ պիր թօխումա եափրագ
 հասըլ էթտիրէմէղ . նէ տէ պիր եափրաղա պիր
 պաշագ հասըլ էթտիրէ պիլիր : Ապքին Մլաճ
 կիզլի գուվլէթի իլէ՛ թօխումու պիթտիրի ,
 թարլայը եէշիլլիլիլէ էօրթէր . վէ օրաղըն թա՛-
 յին օլունմուշ հաֆթալարընտա՛ եէթիշմիշ
 զախիրէնին տալկալանան պաշագլարը իլէ եիւք-
 լէթիր : Պո՛ւ մահսուլու հասիլ էտէն քի՛մ տիր .
 սաէմ տէյիլ՝ իլլա Մլաճ տըր , եինէ՛ էյէր

չիֆթձի թարլասընա չիֆթ սիւրմէսէ՝ վէ թո-
 խում էքմէսէյիտի, Մլաճ թա՛ալա օնու հասը
 էտէճէքմիյիտի : Չիֆթձի՝ «Սալահաթ Մլ-
 լաճըն ալը, պէնիմ չալըճմամ լազըմ տէյիլ տիր՝
 տէսէյիտի, պիչէճէք էքինի օլո՛ւրմու իտի : Պու
 էօրնէքտէքի հալ նասըլ իսէ, տինտէ տէ ա՛յնի
 էօյլէ տիր . մասլահաթ Մլաճըն ալը, վէ մէտհ
 օնա վէրիլմէլի . լաքին եինէ ինսան՝ վէսիլէլէրի
 գուլանմալը, վէ քէնտի գուրթուլուչու իչին
 չալըճմալը՝ ալը : Սէրթ դօփրաղա մէյվէ կէթիր-
 տէմէտիյի կիպի՝ քէնտի եիւրէյինիտէ թէպտիլ
 էտէմէզ . լաքին գուրթարըճըսընըն օնուն էլինէ
 վէրիլմիչ օլան վէսիլէլէրի գուլանսըն, վէ Մլ-
 լաճ թա՛ալա ղանի լուգֆույուլա պէրէքէթ վէրէ-
 ճէ՛ր Կըլ : Վաքին էյէր գուրթուլուչ ինայէթտէն՝
 վէ ա՛ղիլիք Մլաճըն Վուհունտան օլտուղու ի-
 չին, ատէմէր վէսիլէլէրի գուլանմայրպ քէնտի
 գուրթուլուչարը իչին չալըճաղարսա, թո-
 խում էքմէյէ մուգայյէտ օլմայան չիֆթձի՝ է-
 քին թահսիլ էտէմէյէճէյի կիպի՝ օնլար տա էօյ-
 լէ էպէտի սաա՛տէթէ իւմիտ էթմէյէ հագլարը
 եօգ սուր : Վյէր Մլաճա տէօնիւպ Վրիստոսա
 ինանըրսան, Վ՛ղիղ Րուհուն հէյքէլի օլաճագ-
 սըն . վէ օնուն հէյքէլի ա՛ղիղ օլմալը տէյի՛լ մի :
 (ա . կորն . 7 , 16 :) ()՝ սէնին եիւրէյինտէ իչ-
 լէրքէն, էյէր սէն կիւնահըն գուլուղունտա գա-
 լըրսան, նէ՞ գատար էօղիւրսիւզ գալաճագսըն :
 Իչթէ պէօյլէ՝ տինին նէ օլտուղունու կէօրիւ-
 յօրսուն, քի պիր թաղըմ կէօրիւնիւր ա՛տէթ-
 լէրտէն իպարէթ տէյիլ իսէ տէ, եինէ էյէր
 տօղրու տինին վար իսէ, Վրիստոսուն իճաստ էթ-

տիյի անտէթլէրին գըյմէթլէրինի պիլիպ' էյիյէ գուլանմալըսըն : Ա է սալթ էտէպ իւղըէ տիգ-գաթ իլէ տալրանմադտան ի պարէթ տէյիլ իսէ աէ , ևինէ էյէր ևիւրէք տինին հիւքմիւ ալթըն-աա իսէ , շիւպհէսիզ արտը սըրա անղիլիք կէ-լէճէք . լաքին օ՝ Ալլահը Վրիստոստա էյլէ պիր պիլմէքտէն ի պարէթ օլաճագ տըր քի , ինանան-լար տէյիլ քէնտիլէրինին իլլա Ալլահըն օլմա-լարընա սէպէպ օլուր :

13 : Այէրտինի պէյէնիպ սէչտին իսէ , Ալլահըն գուլվէթի իլէ օնու թա սօնկ կիւնիւնէ տէք սագլամաղա գարար վէրէճէքսին : Վրիսթիան օլմաղա անղ պիր շէյ գալմըշ օլան ատէմլէր , տիւնէայըլա Հիսուսուն արասընտա մուալլադ-տա տուրտուգլարը էսնատէ , կէրչէքտէն Հիսուսա կիտէնլէր՝ մուղլաղա օնուն օլմաղա կիտէրլէր : Աէնճ քրիսթիան տէյէ պիլիր քի՝ տիւնէա իւղէրիմէ կիւլէճէք , լաքին կիւլիւն . անճագ Ալլահ պէնտէն բաղի օլուն , վէ ատէմ-լէրին անղըսըղ կիւլմէլէրինէ թէհամմիւլ իսէ պիլիրիմ : Տիւնէա պանա էյրի շէհրէ կէօսթէ-րէճէք , գօ կէօսթէրսին . պէնտէն էվվէլ Վապ-պիմէ էյլէ էթտի . “Ե սըրտ խօճասընտան պէյիւք տէյիլ տիր” : (Վ . 1 . 40 :) Այէր Հիսուսա կիտէրսէն , սալթ մուղլապա օնուն օլմաղա տէյիլ իլլա էպէտիյէտէք օնուն օլմաղա կիտէճէքսին : Տինի պիր քէրրէ՝ պէրէքթ թէյի սէչիպ , պիւթիւն էօմրիւնտէ դութաճագսըն , վէ իգթիղալը օլան պիր շէյ օ տուր տէյի գըյմէ-թիսի պիլէճէքսին , քի օնա պաղընճա՝ պու տիւնէատէ կէրէք զահմէթ կէրէք սէֆա՝ կէ-

րէք է՝ միւր վէ կերէք էօլիւմ՝ հէփիսի հիչ պիր շէյ տէյիլ տիր : Այէր տիւնեա եիւ զիւնտէ սէնտէն զայրը պիր քիմնէ օլմասա պիւլէ, եինէ օնու ինճիլինի զաթինտէ փէք գըյմէթլի վէ սանա փէք լազըմլը պիր պերէքէթ սաւյաճագսըն : (Նու՝ էյլէ պիր գըյմէթի վէ պէյիւքլիւյիւ վասֆէ կէլմէղ պերէքէթ սայաճագսըն քի, էկերչի սէնտէն զայրը հէր ինսան օնու պօշ պիր շէյ սայսա, վէ տիւնեանըն ճէմիի միլէթլէրի օնու գապուլ էթմէքտէն սէնի գօրգութմաղա իթթիֆագ էթսէլէր, եինէ օնու զըյմէթինի պիլէճէքսին : Մարտիրոսլարըն Ֆիքրի պօննճիլէյին իտի, օնլար՝ սալթ իգպալ վէ ըսհաթ սիւրաիւքլէրի վագըթ տէյիլ իլա պէլա վէ գօվալայրշ չէքաիքլէրինտէ տախի՝ վէ եսի Քրիստոստան եսի էօմիւրտէն վազ կէչմէյէ մէճպուր օլտուգլարը սա՛աթտա՛ տախի՝ քէնտի տինլէրինին գըյմէթինի պիլիպ օնու պերէքէթ սայրպ օնա եափըշտըլար : Այկերչի մարտիրոսլուղա տա՛վէթ օլունմատըն իսէ տէ, լաքին եինէ նիճէ քի օնլար Քրիստոսուն տերէճէսիղ գըյմէթինի պիլիպ օնուն զայրէթինի չէքաիլէր իսէ, իշթէ հէման օ՞ զայրէթ սէնին տէ եիւրէյինտէ սաքին օլմալը, եօխսա սէնին տինին պօշ տուր : Օ՞ իրա Քապպ տէմիշ տիր «Պապայր եա անայր պէնտէն զիյատէ սէվէն պանա լայրգ տէյիլ տիր, վէ օղուլու եա գըզը պէնտէն զիյատէ սէվէն պանա լայրգ տէյիլ տիր» : (Մատթ. Ժ. 37 :) «Պէյլէճէ սիղտէն հէր քիմ՝ ճիւմլէ վարիյէթինտէն վազ կէչմէղսէ, շա-

յիրտիմ՝ օլմաղա գատիր տէյիլ տիր՝ : (Վ՝ Գ՝ 1. ԺԳ. 33 :)

14 : Միւսրիֆ էվլատըն թէմսիլին՝ սահիհ տինն պիր կիւղէլ թա՛րիֆինի էտէր . իմտի օնու պիր տիգգաթըճէ միւլահազաի էյլէ : Վլք գարաֆընտա՝ (Վ՝ Գ՝ 1. ԺԵ. 11—16.) սահիհ տինն տէն մահրում օլան պիր ատէմին սուրէթինի կէօրիւրսին , քի էյ կէնճ տօսթում՝ սէնտէ պիր վագըթ օ սուրէթտէ իտին : () միւսրիֆ՝ պապասընա օլան մուհապպէթինի հէփ զայյ էթտի , օնտան ուզագ գաչտը . վէ ա՛ղը զայ՝ օլմուշ կիպի վարիյէթինի քիւլիյէն թէլէֆ էտիպ կիւնահըն վէ տէրտին իչինէ տէրինճէ տալտը . լաքին սէն՝ օնտան տահաի պիր քէրիմ Պապատան գաչտըն , վէ օնա գարշը՝ օ միւսրիֆին իշէտիյի կիպի իշէտին : () նուն կիւնահընըն արտը սըրա տէրտ կէլտի . վէ էյէր թէօվպէ էթմէզսէն , սէնին կիւնահընըն արտը սըրա տախի էպէտի հէլագ կէլէճէք : Վաքին օ թէօվպէ էթտի . թէմսիլին իքինճի գարաֆընտա (17—19) սահիհ թէօվպէնին ասընըն պիր էյի թա՛րիգի պուլունուր : Վ՛ղը պաշընա կէլտի , քէնտի միսքինլիյինի տույտու , կիւնահը վէ տէլիլիյի իչին ալչագ կէօնիւլիւ օլտու . վէ քէնտի պապասընըն էվինին էն ալչագ եէրինի արղուլէտի , վէ գալգըպ ա՛ֆվ տիլէմէյէ կիթտի : թէօվպէ իշթէ պէօյլէ օլուր : () կիւնահընար քի՛ պիր վագըթ պի գայտ տուրուպ հիչ տիւշինմէյէրէք վագթինի պօշա կէչիրիլիտի , շիմտի ա՛ղընը պաշընա կէթիրտի . ալչագ կէօնիւլիւգ էօյրէտէն տինէ մուգայյէտ օլմամասը իլէ

Մ. լաճընտան վէ Գուրթարըճըսընս.ան ուղագ
 գաչմասը իլէ անգըլտան վէ իտրաքտան մասըում
 կիպի հարաքէթ էթմիշ օլտուղունու տույտու :
 Աինաճընտան իքրաս էթտի, օնտան էօթիւրիւ
 ալչագ կէօնիւլիւ օլտու . Մ. լաճըն ճէմասա՛թըն-
 տա՛ էն ալչագ եէրի օլուրսա պիլէ՛ պիր եէր
 արղուլատը : ()նուն պիր վաղըթ խօր կէօր-
 տիւյիւ տին՝ շիմտի օնուն տուրմայրպ արղուլէ-
 տիյի շէյ օլտու . վէ սըտգ իլէ կիւնաճըն էօլա-
 րընտան տէօնիւպ Մ. լաճընը արար : Սիւսրիֆ
 էվլատըն գապուլ օլունմասընըն թարգը՝ ինճի-
 լին թէրթիպինի պէյան էտէր : (Վ. Կ. 20—24 :)
 () սըտգըլա թէօվպէ էտիպ՝ մէրհամէթ տիլէ-
 տիյի անտէ պուլտու : ()նուն պապասը օնու
 գուճագլայրպ՝ եինէ օղուլուղա գապուլ էթտի .
 լաքին պունու տիգգաթ էյլէ քի, օ քէնտիսի՛
 պապասընըն քէրէմինէ լայրգ պիր շէյ էթմէմիշ
 իտի : Մ՛ մէլտէն տէյիլ իտի, եանի պուլտուղու
 ինայէթ՝ քէնտի ա՛մէլէրինին հիշ պիրիսինին
 սէպէպինտէն տէյիլ իտի . զիրա քէնտի աթա-
 սընըն էվինէ պիր սէֆիլ ֆուգարա՛ վէ րէտտ օ-
 լունմուշ հալտէ տէօնմիւշ իտի . վէ պէօյլէ իքէն՝
 եինէ տէօնտիւյիւ անտէ՛ պիւթիւն պիւթիւնէ վէ
 կէօնիւլ իրատէթի իլէ ա՛ֆվ օլունտու , վէ գա-
 պահաթլէրի մահվ օլուպ եինէ պապասընըն էս-
 քի մուհապպէթլի նազարընա կիրտի : Անճիլտէ
 սանա աշիքիար օլան ինայէթ պէօյլէ տիր . օ
 տալսի օ գատար կէօնիւլ իրատէթի իլէ՛ վէ օ
 գատար զանիմէթ իլէ տիր : Սէնին ա՛մէլէրինին
 հիշ պիրիսի սէնի՛ Մ. լաճըն ինայէթինէ՛ լայրգ
 էտէմէզ , օնուն նազարընա լայրգ հիշ ա՛մէլին

եօգ տուր : Միւսրիֆին նէսի՞ վարըտը , լաքին
 եինէ անիտէ վէ կէօնիւլ իրատէթի իլէ ա՛ֆվ
 օլունտու . սէն տախի՛ էյէր Վրիստոսուն վա-
 սիդէսի իլէ Մլաճա՛ եանաշըրսան , պէօյլէ ա՛ֆվ
 օլունաճագսըն : Բուճանիճէ սէն օնուն գատար
 սէֆիլ՝ ֆուգարա՛ վէ գապաճաթըսըն , լաքին
 կէօնիւլ իլէ Վրիստոսա իման կէթիրտիյին
 թագտիրտէ՛ սէնի՛ տէ անիտէ օ գատար դանի
 մէրճամէթ՝ ա՛ֆվ էթմէյէ՛ գուրթարմայա՛ վէ
 Տագգ (Վ)ա՛արպէ էվլատ էթմէյէ Տագըր տըր :

Պիր խուսուսա տաճա տիգգաթ էյլէ քի՛ օ
 միւսրիֆ պէօյլէ կէօնիւլ իրատէթի իլէ ա՛ֆվ
 օլունտուգտան սօնղրա , եինէ պապասընըն է-
 վինէ օղուլ կիպի գապուլ օլունտու : Վմտի օրա-
 տա օնուն տալրանընըն նէ՞ տիւրլիւ օլմալըյըտը .
 էլպէթթէ Տէր մէմնունիյէթ վէ մուճապպէթ
 միւճիպի՛ օնու պապասընըն միւրատինէ իղաա՛թ
 էթմէյէ իպրամ՝ էթմէլիյիտի : Վաքին իղաա՛թ
 էթմէսի՛ մէրճամէթ պուլմագ միւճիպինտէն իլէրի
 կէլիր օլմայաճագըտը , զերա մէրճամէթ պուլ-
 մուշուտու , վէ պապասընըն էվինէ գապուլ օ-
 լունմագ միւճիպինտէն տէ օլմայաճագըտը , զի-
 րա գապուլ օլունմուշուտու : ()նու՛ տաճա շէ-
 րիֆ միւճիպլէր՝ եանի՛ մուճապպէթին միւճիպ-
 լէրի Տարաքէթէ կէթիրէճէյիտի : Տինին մէյ-
 վէսի տիր տէյի թա՛րիֆ էթտիյիմ իղաա՛թ
 պէօյլէ տիր . ինճիլին իսթէտիյի իղաա՛թ՝ մու-
 ճապպէթտէն իլէրի կէլիր , օ մուճապպէթտէն
 քի , իմանտան Տասըլ օլուր : Սաճիճ քրիսթիան
 Մլաճա խըղմէթ էտէր , լաքին օնուն սէմալի
 մէքեանընա գապուլ օլունմագ իչիւն տէյիլ ,

զիրա Վրիստոսա կէլտիյի վագըթտա պու պէ-
րէքէթի էտինտի , իլլա հիսապսըղ քէրէմլեր-
տէն մէմնուն օլան պիր էվլատ կիպի օնա իգա-
աթ էտէր : () եալընըղ իմանտան թա՛տիլ օ-
լունուր . լաքին տէյիլ եալընըղ օլան իմանտան ,
իլլա օլ իմանտան քի , օնտա հէր իգաա՛թըն
թօխտմլարը պուլունուր , վէ Մլլահտան մեր-
համէթ պուլմուշ օլմաղըլա՛ Մլլահ իչիւն եա-
շար :

15 : Իմտի կէրէք տիր քի , իշպու սանա թա՛-
րիֆ էթտիյիմ սահիհ տինէ կէօրէ կէնճլիյինտէ
Վրիստոսուն շայիրտի օլասըն : Այէր կէնճլի-
յինտէ քէնտինի Մլլահա թէսլիմ էտէրսէն ,
ա՛գըլը վէ սաա՛տէթլու օլաճագսըն . վէ իշի-
տէճէքսին քի սանա՛ “Ը իմտէն սօնկրա պանա
չաղը ըմնյաճագմըսըն քի՛ Աճ պապամ կէնճ-
լիյիմին գուլաղուզու սէն սին” (Ապէմ . 7 . 4 :)
տէտիյինի տիյնէյէճէքսին , վէ եիւրէքտէն տէ-
յէճէքսին , Աճ միւպարէք Մլլահ՝ սէնին եարտը-
մինըլա էօյէ չաղըրայըմ . վէ շիմտի է՛օմրիւմին
իլք կիւնլէրինի սանա թագտիս էտէրիմ : Սանա
նէ գատար պօրճլու օլտուղումուն իգրարընը՝ է-
պէտիյէտէք պիթիրէմէմ : Իմտի գապուլ էյլէ՛
եա՛ Վապա՛ կիւնլէրիմին իպթիտասընը հէր նէ
գատար պիր շէյ տէյիլ իսէ տէ՛ գապուլ էյլէ ,
սունա պիլտիյիմ էն ալա շէյ օ տուր . էղրա-
ֆըմտա կէնճ քիմսէլէրին չօղու ֆասիտ տին-
եանըն գանունլարընա կէօրէ ա՛մէլ վէ հարա-
քէթ էտէրլէր . կիւնահա մայիլ դապիա՛թ՝ օն-
լարա հիւք՛ էտէր . քէօթիւ արգատաշլար օն-
լարը աղտըրըլար , վէ շէյգան օնլարը հէլագ-

ըղա սիրեր: Աքին եւ Մապա պէն սէնին սէ-
սինի տինկլէյէճէյիմ, կէնճլիյիմին հէփ գայիագ
եօլլարընտա գըլաղուղում սէն օլ: Պապամսըն
տէյի սանա չաղըրըրմ, վէ պապամսըն տէյի
սէնի արարմ, վէ քէնտի իսթէտիյիմտէն զի-
յատէ էյլիյիմի իսթէր տօսթոճմնուն տէյի՝ սէնի
սէվմէյէ վէ սանա իղա՛աթ էթմէյէ պանա եար-
տըմ էյլէ՛:

Մէ կէնճ տօսթում՝ էյէր կէնճլիյինտէ ի-
պատէթքեար օլմագ իսթէրսէն, տինեայը թէրք
էտիպ՝ Մլահա վէ տինէ դարաֆկիր օլմաղա ճէ-
սարէթ էթմէլիսին: Պինլերճէ տէլի գանլըլար
իւմիտլերինին թէմէլինի պու Փանի տինեատա
գուրարլար իսէ տէ՝ սէն սէնինքիլերինի՝ կէօ-
րինմէզ վէ էպէտի շէյէր իւզերինէ գալիլէ-
մէլիսին: (Ն)լար Ղուրթարըճընն մուհապէ-
թինի հիչ սայարլար իսէ տէ, սէն շաղըղիլէ
օնուն սէսինի տինկլէյիպ օնտան էօյրէնմէլիսին:
Պէլի. պիղէ թէքլիֆ օլունան Ղուրթարըճըյը
կէնճլիքտէ գապուլ էթմէլիսին: (Ն)ա՛ սըղըն-
մարսըն, վէ օնա տէմէլիսին, «Սէվիլիւ Մապա
կէնճլիյիմ սէնին տիր՝ թէզ կէչէր օլան էօմ-
րիւմին ալասընը սանա թէսլիմ էտէրիմ: Սէ-
նին խաղըրն իչիւն սէվինէրէք պու ալտաթըճը
տինեատան վազ կէչէրիմ. զիրա եւ Մապա
պէնիմ իչիւն հանկը շէյի վէրմէտին: Պէն սէ-
նին իչիւն տինեայը թէրք էթտիյիմ թագ-
տիրտէ, սալթ պիր գաչ Փանի շէյէր թէրք
էթմիչ օլուրում, վէ պիրազ ճիւրիւֆտէն վազ
կէչմէմ իլէ, սէնտէ փահա եէթիչմէզ խաղինէ-
լէր պուլաճաղըմ: Մէ միւպարէք Յիսուս՝ սէն

պէնիմ իչիւն սահի՛հ սաա՛տէթտէն վաղ կէչ-
տին . պէնիմ իչիւն սէնին մէլէքլէրինին կէյին-
տիքլէրինտէն փարլագ իղզէթլէրի թէրք էթ-
տին . պէնիմ իչիւն՝ սէնին հուղուրունտա արա-
տըղըմտան շէրիֆ շաղլըբլարը պըրագտըն : Իմ-
տի կէնճլիյիմ սէնին օլսուն . շիմտիյէտէք չօղու
կիթտի , լաքին եա Վապպ կէրի դալանը գապուչ
էյլէ : Ա է արթըգ կիւնլէրիմին հիչ պիրիսի սէ-
նի էօլտիւրէն տիւնեանըն՝ եախօտ սէնին վէ պէ-
նիմ պէօյլըք տիւշմանըմըղըն խըզմէթինտէ կէչ-
մէսին : Պէնիմ կէնճլիյիմ՝ ճանըմ՝ Էօմրիւմ՝ վէ
հէր շէյիմ սէնին ա՛ճպիպ Վալասանի մուհապ-
պէթինէ լայըդ տըր” :

Իշտէ էյ կէնճ տօսթում՝ պունճիլէյին՝ էյէր
սահի՛հ ի պատէթքեարլըղըն վաթ իսէ , տինէ
զըտտօլան հէր շէյտէն վաղ կէչմէլիսին . պէօյ-
լէճէ մէրամընը՝ սահիպինի՝ վէ եօլունու տէյիշ-
թիրմէլիսին . վէ պէօյլէ քէնտինի՝ սըտգը պիւ-
թիւն սէնին իչիւն էօլէնէ վէրմէլիսին : Վաքին
պունու էթմէյինճէ ճէննէթի ումմաղ՝ քէնտինի
պիր ուչուրումտան աթըպ տա տիւշմէմէյի ում-
մաղ գատար տիվանէլիք տիւք . եանի ումուլմաղ
շէյի ումմաղ արը : Վալասըն քէլամը՝ կիւնաստան
տէօնմէքսիղին գուրթուլուչ օլմաարղընը աշի-
քեար էաէք :

16 : Ի՛ պատէթքեարլըղտա մէշհուր չօգ քիմ-
սէլէր՝ քէնտիլէրինի Վապպա թէսլիմ էթտիք-
լէրինտէ ա՛հտնամէ եաղմաղիլէ էթմիշլէր . վէ
չօգ բուհանի մուա՛լլիմլէր պու ատէթի պէյէն-
միշլէր : Ա է իշթէօ՝ ա՛հանամէլէրին պիր էօրնէյի
պու տուր :

«ՎՏԼ՝ զիմ վէ էպէտէն միւսարէք Մլաճ քէնտիմի սանա ա՛հտ իլէ պաղլամագ իչիւն թէ վազու՛ իլէ սանա եագլաշորըմ . վէ իւմիտ էտէրիմ քի՛ պու ա՛հտըմը հիչ ունու թմամ : Վպէտի խէլասըմ պանա՛ պին տիւնեատան զիյատէ իգթիղալը օլտուղունու՛ վէ քէնտիմի սանա թէսլիմ էթմէյէ զիյատէսինճէ պօրճլու օլտուղունու պիլէրէք՝ սէնին Մլաճըմ օլտուղունու տէրունտէն իգրար էտէրիմ :

Պու քէօթիւ տիւնեատան սահիհէն վազ կէչէրիմ . պէնիմ հիսսէմի օնտա արամայաճաղըմ . վէ օնուն Ֆէնա ատէթլէրինի վէ տէլիլիքլէրինի վէ սէվինճլէրինի թէրք էտէրիմ : Տիւնեատա տուրտուղճա՛ պէն տիւնեատան օլմայաճաղըմ , իլլա պիր սէմսվի տիյարա եօլճու կիպի էօմիւր սիւրմէյէ ճահտ էտէճէյիմ :

Մէնի տէրունտէն քէնտիմէ փէտէր էտինիրիմ , սէնին լուգֆունտա վէ մուհապպէթինտէ մու թլուլուղումու՛ վէ րահաթըմը՝ սէնին հուզուրունտա արայաճաղըմ : Մէնին միւրատընա կէօրէ գուլլանըմագ՝ վէ սէնին դանունլարըն իլէ հիւքմ օլունմագ իչիւն՝ քէնտիմի սանա թէսլիմ էտէրիմ :

Բապպ Յիտուս Վրիստոսու քէնտիմէ Գուրթարըճը գապուլ էտէրիմ . վէ քէնտիմի լայրգսրղ տէրտիմէնա կիւնահ քեար օլտուղումու իգրար էտէրիմ : Նա՛ Բապպ Յիտուս՝ պէն սէնի քէնտիմէ՛ պէնիմ իչիւն տէրտ չէքմէյէ Մլաճտան կէօնտէրիլմիշ քէֆարէթ էտիճի վէ Վուլլէթարըճը գապուլ էտէրիմ . վէ հէփ իւմիտլէրիմի սէնին քէֆարէթլի էօլիւմիւնէ վէ թէքմիլ

ա՛տալէթինէ տայանտըրմաղա իսթէրիմ՝ վէ սէնին շաիրտին օլուպ արտըն սըրա կիթմէք իչին քէնտիմի սանա թէսլիմ էտէրիմ :

Վ է քէզալէք ա՛ղիզէյիճիմ տէյի քէնտիմի Մ՛ղիզ Րուհա թէսլիմ էտէրիմ , վէ տուա՛ էտէրիմ քի , օնուն Մ՛լլահանի նուրու ճանըմը նուրլանտըրսըն , վէ օնուն գուվվէթի եիւրէյիմի թէմամէն թէպտիլ էթսին : ()նուն թա՛լիմի իլէ թա՛լիմ օլունմասընը իսթէրիմ , վէ օնուն գուվվէթինի արայաճաղըմ :

Եւ՛ Մ՛լլահըմ՝ պունճիլէյին սէնին իչին տինեայը թէրք էտէրիմ , վէ քէնտիմի վիւճիւտ՝ ճան վէ բուհուլա եւ՛ Փէտէր՝ Փէտէրիմսին տէյի եւ՛ ()ղուլ՝ Վուրթարըճըմսըն տէյի , վէ եւ՛ Մ՛ղիզ Րուհ ա՛ղիզէյիճիմ սին տէյի տէրունտէն սանա թէսլիմ էտէրիմ : Վ է հալա շահիտիմ սէն իքէն , պու ա՛ղիզ ա՛հտըմը թաստիգ էտէրիմ :

Վ է եա՛ միւպարէք Մ՛լլահ պու ա՛հտը Գօլ-Գոլ-Գոլ-Գոլ գապուլ էտէրիմ , զիրա օնու՝ սէնին նազարընտա կիպի էտէրիմ : ()նու Քէմաէն գապուլ էտէրիմ , զիրա կէրիտէ հիչ պիր շէյ սագլամամ , իլլա պիւթին պիւթինէ սէնին օլմամը իսթէրիմ : ()նու կէօնիլ իլլապէլէ իլէ գապուլ էտէրիմ , զիրա պէնի հիչ պիր ճէպը զօրլամաղ , իլլա պու՝ սէնին ինայէթինին սէպէպինտէն սէչտիյիմ տիր : ()նու եյի պիլէրէ գապուլ էտէրիմ , զիրա պու շիմսի եապիտըղըմը միւլահաղա էթմիշիմ : Վ է օնու եպէպէն հըֆղ էթմէք իչին գապուլ էտէրիմ , զիրա սէնին եարտըմընըլա թա՛ էօլիմ պէնի Մ՛լլահը գարշըլամաղա կէօթիւրիւնճէյէտէք՝ պու սէչտիյիմէ եապիւշաճաղըմ :

միշտ իր : Պունուն իշիւն տուրմայրպ՝ սինսիլէտէն սինսիլէյէ թաւ սօնկ պօրու սէնին էվլատլարընը տահա պիր ալատիւնեայա սանա ի պատէթ էթմէյէ չաղըրընճայատէք , սանա վէրիլէճէք մէտհլէրին արտը քէսիլմէյէճէք : Մէնին մէրհամէթին գատար պիր մէրհամէթ իշիւն էպէտիլիյին մէտհլէրի հագիգաթ աղ օլաճագ , վէ սէնին մուհապպէթինին աթէշինէ պագընճա՝ կէօյիւն ա՛քէրլէրինին ա՛ջգըլա սունտուգլարը մէճա ու սէնալէր սօուգ տուրլար : Ան՝ Ա՛ղիմ՝ Ալլահ՝ մէրհամէթին իշիւն սէնի մէտհ էտէրիմ , սէնին () ղուն իշիւն սէնի մէտհ էտէրիմ . հայաթըն եօլունու սէն թա՛րիֆ էթմիշսին , վէ սէլամէթին իղինի սէն կէօսթերմիշսին : Մէնին ինայէթինտէն՝ օ՛ հէփիսի իշիւն էօլիւմ տատմըշ տըր , վէ «Վասպահաթլարըմըղ իշիւն եարալանտը , եարամաղըղլարըմըղ իշիւն տէօյիւլտիւ» տէյի պանա սահիհ պիլտիրմիշսին :

Ե իմտի եւ՝ Ալլահըմ՝ սանա կէլմէք իշիւն պէնիմ եօլում պու միւպարէք Վուրթարըճը օլսուն . սէնսիղ ճէննէթ տախի ճէննէթ օլամսղ : Մէնին հուզուրուն էն գօյու գարանլըղը տէֆ՝ էտէ պիլիր , կէճէյի կիւնտիւզէ՝ տէրաիրահաթա՝ գասավէթի սէվինճէ՝ ֆուգարալըղը գէնկինլիղէ՝ վէ էօլիւմիւ էօմիւրէ թէպտիլ էտէ պիլիր : Մէնին հուզուրուն շէհիտ զընտանընը փատիշահ սէրայընտան կիւզէլ՝ վէ էօլիւմ օտասընըն մէլիւլ սուքիւթլուզունու նաղմէ սէսինտէն խօշ էտէ պիլիր : Մէնին մուհապպէթին՝ գարանլըղ մէզարը նիղամ՝ վէ մուհապպէթ իլէտօլու էն շէն էվտէն զիյատէ արզուլէնէճէք պիր

մէքեան՝ էտէ պիլիր : Սէնին մուհապպէթին պիր
 խազիյնէ տիր , քի Օնուն եանընտա տիւնեալա-
 ըն զէնկինլիյի Փուգարալըգ տըր , վէ ատէմի Օ
 խազինէտէն պու տիւնեանըն հէփ տիւշմանլըղը
 ասլա մահրուժ էտէմէզ : Սէնին հուզուրուն՝
 հէփ տիւնեալի ի զգէթի գարանլըգ էտէր , վէ
 տիւնեալի ճէմալին հիւսնիւնիւ՝ եիւզիւնէ պա-
 գըմազ օլմասընա սէպէպ օլուր : Սէնի թանը-
 մագ՝ սէնի սէվմէք վէ սէնտէն մէսրուր օլմագ՝
 եէրտէ պիր ճէննէթ տիր , լաքին աւսըլ ճէննէթ-
 տէ՝ սէնի թանըյան վէ սէվէն վէ սէնտէ մէս-
 րուր օլանլարըն ճէննէթի՝ նաւսըլ ճէննէթ օլ-
 մալը : **ՎՅ Մ՝** զիմ **Մ** լաճ՝ պու սաա՛տէթ պէնիմ
 օլա պիլի՛ր մի . պէն՝ կիւնահաքեար ատէմին գա-
 պահաթըլ էվլատը՝ պիր գուրտ՝ պիր եափրաք՝
 պիր կէօլէ իքէն , Օ գատար եիւքսէք եէրի ար-
 դուլէյէ պիլի՛րմիյիմ . սէն՝ եա՛ էպէտի **Մ** լաճ՝
 պէնիմ սին տէմէյէ ճէսարէթ էտէ պիլի՛րմիյիմ :
Նա՛ Րապպ էտէ պիլիրիմ՝ չօգտան էվլէլ էտէ
 պիլիրիտիմ , լաքին պէն սէնի՛ վէ պու վասֆէ
 կէլմէզ միւպարէքլիյի պօշ սայտըմ : Սէնի խօր
 կէօրմիւշ օլտուղումու տիւշիւնտիւքճէ՝ հիճապ
 վէ տիթրէմէ իլէ եիւրէյիմ պայըլըպ պաշըմ
 սերսէմ օլմայա լայըգ տըր : **Վ** արին շիմտի եա՛
 ինայէթլի Րապպ՝ արթըգ միւսրիֆ էվլատըն
 էթտիյինի էթմէյի նիյէթ էթտիմ . սանա՛ կէ-
 լիրիմ , պէնիմ միւպարէքլիյիմ սէն օլ , եօխսա
 պէնիմ հիչ ասլա միւպարէքլիյիմ Օլմայաճագ
 տըր : Սանա՛ կէլիրիմ , թէքմիլէն եիւրէյիմէ սէ-
 նին էօնիւնէ էյիլմէյի էօյրէթ : Սուհապպէթ՝
 պէնի սէնին թախթընա ճէլպ էթսին , իմանըմ՝

սէնին վա՛տլէրինէ տայանսըն , իդա՛աթ՝ սէնին միւրատըն պէնիմ՝ օլմասընա սէպէպ օլսուն : Ա՛րթըգ պէնի՛ սէնտէն գաչկըն օլմաղա պրա՛գմա , կէնճըլիյիմին պագը գալանը գապուլ էյլէ , վէ է՛օմիւմ՝ ուղուն օլմուշ գըսսա օլմուշ՝ Հէփ սէնին օլսուն :

Սէն տախի՛ եմ միւպարէք Վուրթարըճը՛ պանասա տէթէ՛ ճէննէթէ՛ վէ Ալլահա կէթիրէն եօլ քէնտին օլտուղունու աշկքեար էթտին . վէ է՛օմիւր՝ եարտըմ՝ վէ հէր էյլըք իշին սանա կէլիրիմ : Սէնին գըյմէթլի գանըն պէնիմ իշին տէօքիւլտիւ . սէնին ա՛տալէթին պէնիմ գապահաթը ճանըմը էօրթմէյէ եէթէր : Պէն պիր շէյ տէյիլիմ , սանա հէր նէ սունա պիլիրսէմ , եինէ նազարընա լայըգ տէյիլ տիր . տուա՛լէրիմ՝ մէտհլէրիմ վէ էն ա՛ղեղ ա՛մէլլէրիմ սէնին քէֆարէթ էտիճի գանըն իլէ սէրփիլմէյէ միւհթաճ տըրլար : Ալքին զայ՝ օլանլարը գուրթարմագ իշին կէլմէտին մի . իշթէ պէն՝ զայ՝ օլտում , եօլ՝ կէրչէքլըք վէ է՛օմիւր սէն տէյիլ մի սին : Ա՛օմիւմ սէն օլ . սէնին ճիւմլէյի փաքլար գանըն իլէ պէնի եայգա . պէնի սանա պէնկղէմէյէ թէպտիլ էյլէ . կէլ եիւրէյիմի դապգ էթ , վէ սէնին Ա՛ղեղ Վուհունուլա իշէրիմտէ սաքին օլ : Վապահաթլի իմ , վէ սէնին գանընա սըղընմասընը արղուլէրիմ , չարէսիգ իմ , վէ սէնին գօլունա տայանմասընը իսթէրիմ . հէլաք օլմաղա լայըգ իմ , վէ սէնին հիւքմ թախթընըն էօնիւնտէ՛ սէնին վէօլիւմիւնիւ անկարագ նիյաղ էթմէսինի իսթէրիմ : Աէօքտէ շիֆաա՛թճիմ օլ . վէ եերաէ պէնի՛ ալլագ կէօնիւլիւ պիր

տօսթ էյլէ : Սէնին այաղընտա օթուրուպ՝ սէն-
տէն էօյրէնմէսինի իսթէրիմ . վէ սէնին էօլիւ-
միւնէ կիւվէնէրէք սէնին սուրէթինէ կիրիպ ազ
պիր տէրէճէտէ քէնտիմտէ սէնին սէվկիւլիւ
պէնզէյիշինի կէօսթէրմէյէ իսթէրիմ : Պէնի
սէնին կիպի սապըրը՝ ալչադ կէօնիւլիւ վէ հա-
լիմ էյլէ . պանա՝ սէնին էթտիյին կիպի քէօ-
թիւլիւյէ պէտէլ էյլըք՝ վէ խուսումէթէ պէտէլ
մուհապպէթ էթտիր : Վ՛օմրիւմ վէ հէր շէյիմ
սանա թագտիւ օլունսուն . էօլիւմ՝ պէնի սանա
կէթիրմէյէ կէօնտէրիլիշ սալթ պիր միւրիւվ-
վէթլի խապէրճի կիպի կէօրիւնսին : Պու սա-
սթտան պէնիմ կէնճլիյիմ՝ սաղլըղըմ վէ
գուվվէթիմ սէնին օլսուն . պէնի՝ սէնին մու-
հապպէթին հարաքէթէ կէթիրսին . սէնին վա-
սիյէթլէրին պանա տէլիլ օլսուն . վէ սէնին
էօրնէյին պէնի հիտայէթ էյլէսին : Սէնին վա՛տ-
լարըն պէնի շաղ էյլէսինլէր , վէ սէնին էօլիւթ-
լէրին պէնի քէօթիւլիւքտէն սագընտըրսընլար .
սէնին էլին պէնի գալտըրսըն , վէ է՛նճամ էօլիւր-
քէն՝ պաշըմը սէնին մէրհամէթլի գօլունա տա-
յաթըպ , պանա՝ էօլիւմիւ զաֆէրտէն եուտուլ-
մուշ պուլտուր : () վազթ շու փարլադ մէսքեան-
լարտա պանա հայաթըն էօլունու կէօսթէրէն՝
վէ կիւգէլ ամմա կէչէր կէնճլիյիմի սանա թէս-
լիմ էթմէյէ շիմտի պէնի մէյիլլի էտէն՝ ի՛նա-
յէթ իչիւն սէնի մէտհ էտէյիմ :

Վաքին եա՛ Վ՛ զիմ Վ՛լլահ՝ պէն նէյիմ , վէ
պէնիմ էթտիյիմ գարարլար վէ մուրատլար նէ
տիրլէր : Վ՛յ վահ . պէն պիր գամըշ գատար գուվ-
վէթսիղիմ , վէ գարարլէրիմ սապահ պուլուտու

վէ սապահատէքի չի՛հ կիպի օլմուշար . լաքին եի-
 նէ սէնին վա՛տ էթտիյին Վուհուն իչիւն ըիճա
 էտէրիմ : Վ՛ղիզ Վուհունու սէնտէն տիլէյէն-
 լէրէ վա՛տ էթմէմիշմիսին . օնուն ա՛ղիզ թէսի-
 րաթլարընը պանա պաղըշա . օնլար իլէ ճանըմը
 սուվարուպ թազէլէ . օնուն ա՛ղիզ թահրիքլէրի
 պէնի հէր էյի ա՛մէլէ վէ արզույա մայիլ էթ-
 սինլէր : Աէնիմ ճանըմ դապիա՛ թճա գարանըզ
 վէ գըսըր չէօլէ պէնկզէր . լաքին օնուն գուվլէթ-
 լէրի իլէ միւպարէք օլսամ , գարանըզ տաղըլա-
 ճազ , վէ չէօլ կիւլիսթան կիպի չիչէքլէնէճէք :
 Աէնի թանըմայը՝ օ պանա էօյրէթմէլի , եօխսա
 սէնի ասլա տօղրու թանըյամայաճաղըմ . սէնի
 սէվմէյի՝ օ պանա էօյրէթմէլի , եօխսա պէնիմ
 եիւրէյիմէ Վ՛լլահանի մուհապպէթ տաիմա
 դարիպ օլաճազ . Վ՛ղիմ Վուրթարըճըմըն հէփ
 Ֆաղիլէթլէրինի օ պանա կէօսթէրմէլի , զիրա
 օնուն թա՛լիմի օլմագսա , հէփ դայըր թա՛լիմլէր
 պօշտուրլար : Վ՛յ ա՛ղիմ վէ միւպարէք Վ՛լլահ
 սէնին ա՛ղիզ Վուհունու պանա վէր , բի եիւրէ-
 յիմի օնուն դաթլը վէ եավաշ գըլաղուզուզունա
 թէսլիմ էտէյիմ : () պէնի հէր իգթիզալը կեր-
 չէքլիյէ իրչատ էթսին . օ ճանըմա եէնի շէքիլ
 վէրսին . վէ պէնտէ փազ եիւրէք եարաթսըն .
 վէ տերունիմտէ տօղրու բուհ եէնիլէթսին . ճէն-
 նէթտէ մալիք օլաճաղըմ դապիաթլէր՝ պէն
 տիւնեատա տուրտուգչա պէնիմ ճանըմտա օ-
 նուն վասիդասի իլէ հէփ փէյտա օլտունլար :

Ե՛ն ճիւմլէ մէրհամէթլէրին փէտէրի՝ Հիսուս
 Վրիստոսուն խաղրի իչիւն ըիճալէրիմի տինլէ
 վէ իհսասն էյլէ . Վ՛մին :

Պատմութեան շարքի մասին պատմողը պատմել է
 մեզին իմաստներու մասին հարցերու մասին
 նախահարցերը :

1 : Չօգ քիմսէլէրին բուհանի հալէրի հազգը-
 նա քէնտիլէրինի ալտաթըպ հէլաք օլտուգլարը
 Ալահըն քէլամընտան ա՛յան ու զահիր տիր :
 Քէնտի քէնտիլէրինէ՛ Սէլմէլէ՛ սէլմէլէ տէր-
 լէր , լաքին Ալահ՝ օ հալտէ օլան քիմսէլէրէ
 «սէլմէլէ էօգ փոք տէր : Ա՛յնիհի՛ պիր էսիր բու-
 յասընտա ազատըգ կէօրիւր տէ՛ ույանուպ էգ-
 րաֆընտա զընտանըն հիյաէթլու տիվարլէրինի
 կէօրտիլիւ կիպի՛ օնլար տախի թա՛ պու պա-
 զըլ բիյայը տէֆ՛ էթմէլիլէ էպէտիլէյին իչինտէ
 ույանըպ՝ քէնտիլէրինի էպէտի հէլաք օլմուշ
 պուլանատէք՝ պունճիլէյին ճէննէթ իւմիտինտէ
 տիրլէր : Ինսան եիւրէյինին հիլէքեարըզը օ
 գատար պէօյիւք տիր քի , օնուն վէ տիւնեանըն
 ալտաթմալարընտան հէր նէ գատար թէգէյ-
 յիւտ իլէ սագընըրսան , օնլարտան էմին գալման
 զայէթ կիւճ տիր , չիւն օնլար սէնին սասա՛տէթ
 իչիւն իւմիտիլէրինի պօշա չըգարըպ՝ սէն շալըրգ

վէ ի՛ զզէթ պէքլէտիյին վագըթտա , սէնի հի-
ճապ վէ գօրգույուլա էօրթմէյէ պագարլար :

Չ : Ալէսսէվիյէ ի՛ թիգատլէրին պիրի պու տուր
քի , քրիսթիան անկրլան քիմսէլէրին կէչինմէ-
լէրի վէ տալրանըշլարը էտէպ իւզըէ օլուպ դա-
պիա՛ թլարը խօշ օլուրսա , ճիւմլէսի տօղրու քը-
րիսթիան տրըլար : Աքքին էյվա՛հ , պունլարըն
հէփիսի՛ պինլէրճէ ատէմլէրտէ պուլունուր քի՛
օնլարըն սահի՛հ տինտէն հիչ խապէրլէրի եօզ
տուր . վէ ախրէթ հագգընա՛ ատէմլէրին տէ-
րունլէրինտէ սահի՛հ բարեպաշտութիւն եօզ ի-
սէ , պու կիւզէլ կէօրիւնէն՝ վէ ատէմլէրի խօշ-
լանտրըրը շէյլէր հիչ Փաիտէ էթմէյէճէքլէր :
Պու շէյլէրէ զիյատէսինճէ մալիք օլուպ՝ օ իզ-
թիզա էտէն պիր շէյտէն մահրում օլան քիմսէ-
նին նագլիյէթինէ պագարսան , պու սէօյլէտի-
յիմիզ աշիքեար օլուր :

Սապլէ . ժթ . Սաբլ . ժ . Էտիսօպ Վալ . ժք .
պաշընտա՛ պունուն պիր էօրնէյի եազըլմըշ պու-
լունուր : “Ա է օ՛ տիշարըտա եօլտա կիտէրքէն
պիրի՛ (կէնճ պիր հիւքիւմտարըն պիրի՛) իլէրի
սէյիրտիպ , էօնիւնէ տիզ չէօքտիւ , վէ օնա սօր-
տու . “Աա էյի խօճա , նէ՞ էտէյիմ քի՛ էպէտի
էօմրէ վարիս օլայիմ” : Պու՛ օ գատար էհլի է-
տէպ պիր քիմսէյիտի քի , Ալլահըն թէնպիհ-
լէրինին չօզլարընըն հագգընա , հիչ տէյիլ իսէ
աշիքեարտա կէօրիւնէն հարաքէթլէրինտէն
եանա՛ “Պունլարըն հէփիսինի կէնճլիյիմտէն
պէրու սագլատըմ” տէյէ պիլիր իտի : Ա է
Հիսուս օնա պագըպ օնու սէվտի . վէ օնա տէտի ,
“Պիր էքսիյին վար , կիթ նէ՛ն վար իսէ սաթ վէ

Ֆուգարալորա վեր , վէ կեօքտէ խաղինէն օլա-
 ճադ , վէ խաչը գալտորդպ կել պէնիմ արտըմ ճա
 տիւշ : Ա է օ պու սէօզտէն գասավէթլէնիպ է-
 լէմ չէքէրէք կիթտի , զիրա չօգ վարիյէթի վա-
 րըտը : Ա կերչի պու կէնճ ատէմին մէշրէպինտէ
 պա՛ղը կիւզէլ վէ իւմիտ վերիր շէյլէր վարը-
 տը իսէ տէ , եինէ հալի կիւնասըն վէ էօլիւմին
 իչինտէ օլտուղու շիւպհէսիղ տիր : Ա է պէլ.քի
 պու մուխթասար նագլիյէթ՝ պիր քիմսէնին է-
 տէպտէ վէ տին իչին թէգէյյիւտտէ չօգ իլէրի
 վարա պիլիպ տէ՝ եինէ ճէննէթտէն կերի գալ-
 մագ իհթիմալինի կէօսթէրմէք իչին ենաղըտը :
 Աէնճլիքլէրինտէ պու կէնճ ատէմ կիպի սէվի-
 լէճէք՝ վէ տիւնեանըն ինտինտէ օնուն գատար
 էյի քիմսէ սիգ վար . եինէ օնտա պու գատար
 սէվիլէճէք շէյ վար իքէն սահիհ բարեպաշտու-
 թիւնու պիլմէղտի : Տահա պիր էյի տիւնեայէ
 նասըլ նայիլ օլապիլիրիմ տէյի , սէյիրտէրէք՝
 Ռապպա սօրմաղա կելտի , վէ պէօյլէճէ ա՛շգ վէ
 թէվապու՝ կէօսթէրտի : Թա՛լիմի արամագտան
 ութանմատը , իլա նէ էյլէյիմ՝ քի՛ էպէտի հա-
 յաթը միրաս էտէյիմ տէյի՛ իգթիղալը սիւ՛ալ
 իլէ Հիսուսա կիթտի : Պու քիմսէ՛ զէնկին օլ-
 մաղըլա զէնկինլիյէ միւթա՛լիգ տուգազլարըն
 թէհլիքլէրինտէ պուլունտուղունտան՝ ախրէթ
 իչին տիւշինմէսի տահա զիյատէ թամճիւպ
 էտէճէք պիր շէյ տիր : Պունուն հագղընա սէօյ-
 լէնմիշտիր քի՛ “Ղանը իչին իհթիմամը՝ տէօ-
 շէքտէ խասթէ եաթան պիր քիմսէնին թէՖէք-
 քիւրիւ տէյիլ իտի , զիրա օ՛ սաղըլգտայրտը .
 իխթիյարըղըն մահզունլուղընտան նէշաթ էթ-

միշտ տէրիւ իտի . զիրա կէնճ իտի , վէ տիւնեա-
 տան խօշնուտ օլմայուպ պրգմանըն էսէրի տէ
 տէրիւ իտի . զիրա զէնկին վէ իգպալլը՛յրտը” .
 վէ պունու տէյէնին հագգը՛ վար : Պիր ա՛մէլ չօգ
 քէրրէ ուսուլինտէն պէյէնիլեր . վէ պունուն
 գուլանաըղը ուսուլտէ պէյէնտիրիը չօգ շէյ
 վարըտը . էկէրչի զէնկին վէ միւ՛թէպեր օլուպ ,
 Ֆուգարա վէ խօր կէօրիւնիւր պիր քիմսէյէ կէ-
 լիյօրուտու , լաքին եինէ մաղրուր սէրպէսթիլք
 գուլանամատը , իլլա՛ խօճասընա՛ ալչագ կէօնիւլ-
 լիւգ վէ բաղպէթ իլէ եանաշտը : Պունլարտան
 մա՛տա՛ մէշրէպինտէ տահա՛ էյի պիր շէյ վարը-
 տը . շէհվէթէ վէ օրանսրզըրզա՛ տալաճաղընա ,
 Լլահըն թէնպիհլէրինէ մուգայյէտ օլմուշու-
 տու : () նուն եաշամասը էտէպանէ վէ քէնաիսի
 պիր միւ՛թիւ էվատ օլմուշուտու . վէ զալիպա
 մուհապպէթիլ վէ միւրիւվվէթիլ իտի , վէ շիւպ-
 հէսիզ տօսթլարընըն բաղպէթինէ նայիլ օլմու-
 շուտու : Չունքի Վապպ պիլէ օ գատար խօշ
 շէյէր կէօրաիւ օնտա քի՛ օնուն եիւզիւնէ պա-
 գրպ օնու սէվտի . լաքին միւպարէք Վուրթա-
 րըճըմըզ օնու իմթիխանէ գօյուպ՝ Վրիատոս
 իչիւն վէ ճէննէթ իչիւն ճիւմլէյի թէրք էթմէք
 կէրէք իտիյինի օնա իֆատէ էտինճէ , անիտէ
 օնուն եիւրէյի քէսիլտի . վէ քէնտինտէ պու
 գատար սէվիլէճէք շէյէր վար իքէն , եինէ մու-
 հագգադ տիւնեանըն սէվիճիսի օլտուղունու պէ-
 յան էթտի : Ա է պիր քիմսէ՛ կէնճ օլմուշ իխ-
 թիյար օլմուշ՝ ֆասիզ օլմուշ՝ ֆաղիլէթիլ օլմուշ՝
 “Տիւնեայը սէվէրսէ , Պապանըն սէվկիւսիւ օն-
 տա եօգ տուր” : (ւ . 3) լ . ք . 15 :) Լաքին կէրի

տէօնմէսինն զարդը պիլէ՝ էթախի սիւալ իշիւնն
 նէ գատար գայտ էթախիսինի կէօսթէրաի . զիրա
 գատալէթ իլէ կէրի տէօնաիւ վէ մահզունն օլաու :
 Խօււլասէի քէլամ՝ պու էօյլէ պիր քիմնէ իտի
 քի , ճիւմլէ կէնճ՝ քիմնէլէրինն օնա պէնդէմէլէ-
 րինի իսթէյէ պիլիրիղ : Ա է եինէ էօյլէ պիր
 քիմնէ իտի քի , օնլար՝ օնունն օլաուդունտանն չօգ
 զիյատէ օլմալարընը իսթէմէլիյիղ : Մէսսէվիյէ՝
 պու թէսիրլի մուխթասար նագլիյէթաէն էօյ-
 րէնէ պիլիրսինիղ քի , էյէր ճանըն՝ Վրիստոս
 իշիւնն հէր շէյի զիյանն դութմասընա սէպէպ օ-
 լանն սահիհ ըարնպաշտութիւնու նօգսանն օլուր-
 սա , էօլմէզ ճանլարընընն խէլասը հազգընտա
 ատէմլէրաէնն բողպէթ գալանանն հիշ պլր շէթ
 սսլա ֆաիտէ էթմէյէճէքաիր :

Ի՛չպու էօրնէյին էօյրէթաիյի իլմի մուխթա-
 սարճա պէյանն էթաիքաէնն սօնկրա՝ պաղըլ ի-
 թիգատլէրաէնն սագընտըրըր մախսուս էօյիւ-
 լէրինն պիր գաշընը տահա միւլհաղա էտէլիմ :

3 : Տինին պիր գաշ ա՛ղիզ հագըգաթլարընը
 պիլմէյիլէ՝ քէնտիլէրինի թէմաւ տինտար սա-
 յանլարընն գօրգուլաճագ պաղըլ իթիգատլարըն-
 տանն սագընն : Տիւննատա պէօյլէ քէնտի քէնտի-
 լէրինի ալտաթանլար չօգ վար : ()նլար Մէտա-
 րանընն ա՛ղիզ մատաէլէրի հազգընտա սէօյլէշէ
 պիլիրլէր . լաքինն օնունն հիւքիւմէթինէ վէ գուվ-
 վէթինէ զարիպ տիրլէր , էթաիքլէրի լաֆլարա
 պագարսանն , քրիսթիանլար տըր տէրսինն . լաքինն
 հարաքէթլէրինէ պագընճա՝ փութփէրէսթտըր-
 լէր զանն էաէճէքսինն : Մլասընն քէլամը՝ թագ-
 րիր էտէր քի , մուհասպէթ օլմայընճա ճիւմլէ

ի լիմ պօշ տուր, վէ ի լիմտար հիչ տիր: Իհիմի-
մալ քի՛ կեօքտէն տիւշէն ճէհէննէմլիք բուհար՝
պա՛ղը ա՛ղիղ մատտէլերին հագգընտա է՛ն մէշ-
հուր քրիսթիանլարըն պու տիւնեատա պիլտիք-
լերինտէն չօգ զիյատէ պիլլրլէր, ամնա եինէ
շէյդան տրլար:

Կ: Մէնին էպէտի իւմիտլերինի՝ սանա վերիլ-
միշ տինէ տայիր պահլիքի օլուն շերէհլէր իւլերինէ
գօմատան սագըն: Մէն քրիսթիան տէնիլէն
մէղհէպտէ պէօյուտին, լաքին պու սէնի քրիս-
թիան էթմէղ: Օ,իրա պիր սահիհ քրիսթիան
Յիսուս Քրիստոսա իման կէթիրմէյիլէ Ալլահ
թա՛ալանըն էվատը տըր: (Ղապուք . 7 . 26:)
Օ,իքր օլունան կէնճ հիւքիւմտարա՝ կէօրիւ-
նիւր քէրէմլէր իհսան օլունմուշտուր: Աս-
փանայումուն էհայլիսի՝ պու քէրէմլէրէ մալիք
իտի, լաքին ծնլարը ֆէնայա գուլանտըղլարը
իչիւն ճէհէննէմին տահա տէրինինէ վարտըլար:
(Մաթթ . ԺԿ . 23:) Սէ Քրիստոսուն հուղու-
րունտա շօլ եէյիպ իչէնլէրին չօղու պիլէ՝ քի
Քրիստոս ծնլարըն սօգաղլարընտա թա՛լիմ տա-
խի էթտի, ծնուն աղղընտան “Պէնտէն ուղազ
օլուն՝ էյ պինամուսլուղու իչիէյէնլէր” քէլամընը
իչիթէճէրլէր: (Մաթթ . Է . 23:) Տիւյուն լիպա-
սը իլէ կէյինմէմիշ ատէմ՝ ինճիլ զիյաֆէթինէ
տա՛վէթ օլունմուշտուր, լաքին եինէ ծնուն
գօրղուլու հիւքմիւ՝ տըշարտաքի գարանլըղ իտի,
քի օրատա աղլսյըշ վէ տիշ կըճըրտամասը վար:

Եյ կէնճ տօսթու՛մ՝ պէլքի տինէ տայիր օլան
ա՛տէթլէրի՝ սանա չօճուղլուգտան իճրա էթ-
մէյէ տիգգաթլէ թա՛լիմ էթտիրմիշլէր, լաքին

զանն էթմէ քի, պունլար սէնի ճէննէթէ նաիլ էթտիրէճէքէր : Սէն եէնիտէն տօղմալըսըն : Վրիսթիան աթալարըն՝ չօճուգլարը իչիւն էթտիլի տուալէր՝ էյէր քէնտիլէր տուալ էթմէյէ էյրէնմէղլէրսէ, օնլարը գուրթարամաղ : Աթանըն իմանը օղլունուն իւղէրինէ սայրլմաղ . էյէր պիր աթա Աբրահամ գատար ի պատէթքեար վէ Ալլահտան սէվիլմի՛շ օլսա պիլէ՝ եինէ Ալլահըն քէլամը էվլատլարընա տէր . “Ա է քէնտի քէնտինիգտէ՝ Պապամըղ Աբրահամ տըր տէմէյի տիւշիւնմէն , զիրա սիղէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Աբրահամա շու գաշարտան էվլատլար գալտըրմաղլա գատիր տիր” : (Սուր. 7, 9) Ա է էյրէ էթմէյէ եալընըղ գատըր տէյիլ՝ իլլա էլպէթթէ էյրէ էտէճէք տիր . չիւնքի եէնիլէ՛նմէմիշ պիր ճանը ճէննէթէ գապուլ էտիպ տէ՝ քէնտի սէօղիւնիւ պաղըլ չըգարամաղ :

Չօգ աթալար՝ Վրիստոսուն սաղ եանընտա պուլունաճագլար , քի՝ օնլարըն էվլատլարը օրատա պուլունմայաճագ . վէ չօգ էվլատլար տա Ալլահըն ի գգէթէ կէօթիւրիւր եօլունու պուլաճագլար , քի՝ աթալարը օնու զայպ էթտիլէր :

5 : Այ կէնճ տօսթում՝ էպէտի իւմիտլէրինի տինին աշխէտըեպէ օլան տարէլլէրինէ վէ պօղլարը նա էթտիլին էն տիգգաթլի թէգէյլիւտ իւղէրինէ գօմա . էյէր “Պունլարըն հէփիսինի կէնճլիլիմտէն պէրու սագլատըմ” տէյէ պիլսէյիտին պիլէ , եինէ պու սագլամագ՝ էպէտիլք իչիւն իւմիտ էտէճէք թէմէլ տէյիլ :

Այ էպէտիլք էպէտիլք : Աաղըմը կիպի քիմ մուգայյէտ օլսա պիլիր , քի էպէտիլք իչիւն

պինա էթտիյի իւմիտէրի եանկըշ օլմայա :
 Պէլքի չօճուգլուգտան պէրի.քիլիսէյէ կիթմէյէ
 ալըշմըշսըն , վէ պէլքի ա՛նճագ պիր գաշ կիրա-
 կի կիւն կէրի գալմըշսըն , պէլքի ազշամ սա-
 պահ օտանտա տուա՛լէրինի գանուճա էթտին ,
 վէ իճթիմալ քի՛ չօճուգլուղունտան պէրի ա՛ն-
 ճագ պիր գաշ քէրրէ վագը՛ օլմուշ քի , պու հէր
 կիւն սունուլան կէոյէ տուա՛տան կէրի գալմըշ-
 սըն . վէ պէլքի տահա էքսիքլիյիմ՝ վա՛րմը՛ տէյի
 սօրարսըն : Ա՛յ վահ՛ . միւմքին տիր քի՛ հէփ
 պունլարը եափտըգտան սօնկրա սանա սարը
 լաղմը՛ օլան հէր պիր շէյէ միւհթաճ օլասըն .
 իհթիմալ քի՛ պիր եէնի եիւրէյէ՛ վէ Յիսուս
 Վրիստոստա հիսսէն օլմաղա միւհթաճսըն :
 Վրիսթիան տուա՛սըղ եաշայամաղ , լաքին ի-
 պատէթին աշիքեօրէ սուրէթլէրինէ պիրաղ
 թէգէյյիւա՛ առէմի քրիսթիան էթմէղ : Աէր-
 չէք՝ պէլքի սէօղլէրինի Մ. լահա խիգապէն սէօյ-
 լէտին , լաքին Փիքիլլէրին քիմտէ՞ իտիլէր՝ եիւ-
 րէյին քիմտէ՞ իտի : ()նլար տախի Մ. լահատա՛-
 մըյրտըլար . տիղ իւսթիւնտէ Մ. լահ իլէ սէօյ-
 լէշմէնին սուրէթինի կէօսթէրտիյինտէ՛ Փիքիլ-
 լէրին չօգ քէրրէ պաշգա մասլահաթլար իլէ
 մէշղուլ տէյիլմի իտիլէր : Պէլքի պա՛ղը առէմ-
 լէր պիւթիւն պլար վէ սէնէլէր տուա՛սըղ կէ-
 չիրմէտէ իքէն , սէն տինին պօրճլարընա տէվամ
 իւղրէ տիգգաթ էթտին , լաքին ճնլարտա նէ աղ
 հարարէթ՝ նէ աղ սրտո՛ վէ նէ աղ ըուհ վարը-
 տը . միւլահաղա՛ էյլէ քի , Փիքրին տէրունէն
 Մ. լահտա օլմագսըղըն գաշ քէրրէ սէճտէ գըլ-
 տըն . վէ քիլիսէտէ՛ տիգգաթ էթմէյէրէք՛ գաշ

քերրէ Մլաճըն քելամընը իշիթմիշսին . վէ օն-
տան սօնկրա աիւշին քի , սէն տախի կիւնլէր
վէ այլար տուա՛ սըղ կէշիրմիշսին տէնիլէ պիլմէ՞ղ-
մի , վէ հագիգաթ աիւնեատա Մլաճսըղ եա-
շայանլարա պէնդէմիշ տէ՞յիլմիսին : Աքին էյէր
տուա՛լէրինի զիյատէսինճէ հարարէթ վէ տէ-
րունի սըտգըլա էթտին իսէ տէ , եինէ պիր կիւ-
նահքեարըն իւմիտինին թէմէլի օնլար օլամազ .
օ թէմէլ եալընըղ Յիսուս տուր :

6 : Ղիւմլէ էպէտի ումուրուն իշին՝ աշիքեար
քէօթիւլիւքլէրտէն թէքմիլէն ազատ օլտուղու-
նա՛ վէ տիւնեանըն գապահաթսըղ պէպէլէր
էօ՛ Ռպէ կիւվէ՛նմէ : Աիջ պիր քիմսէնին էօմիւր
օ գատար գապահաթսըղ տէյիլ , շէօյլէ քի սէ-
լամէթ իլէ Մլաճը գարշուլամաղա պիր էյի իւ-
միտ վէրէ : Աէնճլէր օլտուն՝ իսթիյարլար օլտուն՝
գուրթարըլարը օլմայընճա էպէտէն հէլաք օ-
լուրլար . վէ տիւնեանըն գապահաթսըղ օլմաղա
աղ գալմըշ սայտըղլարը էօ՛միւր՝ Մլաճըն ին-
տինտէ հագիր նամքէօրլուգտան վէ պինա-
մուսլուգտան ի պարէթ պիր էօմիւր աիւր :

Աէլքի սէնին մէշրէպին չօղունու հէլաք էտէն
աշիքեար պէտ խույլար իլէ քիրլէ՛նմէմիշ օլա .
պէլքի եէմին էաիճինին քիւֆիւրլէրի սէնին
տուտագլարընտան չը՛գմամըշ օլա . պէլքի պէք-
րինին եա զինաքեարըն պէտ հարաքէթլէրի սէ-
նի լէքէլէմէմիշ օլա . պէլքի սէնին տիլին ատէ-
թա կէրչէք սէօյլէմիշ օլա , վէ եալանճընըն հիյ-
լէլէրի սանա մալլամ օլմամըշ օլալար . գապիլ
տիր քի պունլարտան վէ ախէր աշիքեար պէտ-
խույլարտան եանա գապահաթլը օլմամըշ օլա-

սըն . լաքին եինէ պունլար՝ ա՛ղիմ՝ մահչէր կիւ-
 նիւնտէ անլա սանա թա՛տիլ օլմանըն իւմիտինի
 վէրէմէղ : Օ՛խրա ելպէթ կիւնահչէրին վար , վէ
 էն քիւչիւք կիւնահչըն քէմլիյինին տէրէճէսինի
 պէյան էթմէք միւմքին տէյիլ : Վ՛րիստոս է-
 ֆէնտիմիզին թա՛լիմի՝ կիւնահչլարը էն քիւչիւք
 վէ էն ազ օլանլարը՝ Վ՛լլահա օն պին եիւք պօրճ-
 լու կիպի կէօսթէրիւր : Ա՛էրչի՛ պա՛ղըլար պէլքի
 պունտան զիյատէ պօրճլու տուրլար , վէ լաքին
 պօրճլարը պունտան աղ օլանլար եօ՛գ տուր . վէ
 պու վէճ՛ իլէ՛ Վ՛լլահչըն ինտինտէ էն Փազիլէթլի
 իլէ էն Փասիտըն արասընտա դապահաթտան
 եանա պէլքի սէնին դըյաս էթտիյինտէն չօ՛գ
 աղ Փարգ վար : Ամաի կիւնահչտան աղատ գալ-
 տրմ գըյասընա կիւվէ՛նմէ . էյի պիլ քի ա՛ֆվ
 օլունմամըշ եալընըղ պիր կիւնահչ պիլէ՛ ճանը
 էպէտէն զաղէպէ Տիւքմ էթտիրմէյէ եէթէր :
 Մէլէքլէրի կէօքտէն եալընըղ պիր կիւնահչ տիւ-
 շի՛ւրմէտի մի . շիմտիքի ասիրտէ քիւչիւք տէնի-
 լէճէք եալընըղ պիր կիւնահչ՝ հազըէթի Վ՛տէմի
 ճէննէթտէն չըգանմատըմը :

7 : Ղ՛իւմլէ էպէտի ումուրուն իչիւն՝ Էօմրիւ-
 նիւն էյլէյէ եա էպէպի իւղէրինէ պինա էթմէ :
 Ատէպ սէվկիւլէճէք պիր շէյ տիր . օ՛քրիսթիա-
 նըն մէշըէպինէ զիյնէթ վէրիւր , ամմա պիր ա-
 տէմ սալթ օնունլա քրիսթիան օլամաղ : Վա-
 պիլ տիր քի , պիր ատէմ էհչի էտէպ օլա , վէ
 եինէ տէ տինէ զարիպ տիր : Աքին պիր քիմնէ
 էհչի էտէպ օլմաղսըղըն տինտար օլամաղ : Տիւր-
 լիւ սէպէպլէրտէն էտէպ հասըլ օլա պիլիւր .
 վէ եինէ եիւրէք պիւթիւն պիւթիւնէ Վ՛լլահչտան

ուղագ գալմը շու : Սուգատեմա զիքը օլու-
 նան կէնձ հիւքիւմտար՝ Մլահըն թէնպիհէ-
 րինին չօղունա օլան աշիքեարէ թէգէյյիւտին
 հագգընա տէյէ պիլիւր իտի քի , «Պունլարըն հե-
 փիսինի կէնձլիյիմտէն պէրու սագլատըմ , վէ
 պէօլէ իքէն , եինէ կիւնահտա հէլաք օլմատայը-
 տը : (Սնուն էօրնէյինտէ կէօրիւրսին քի , պիւր
 ստէմին էօմրիւնէ գատար էտէպանէ՝ տալրանը-
 շը նէ գատար սէվիլէճէք՝ տին իչիւն արգուլարը
 նէ գատար հարարէթլի օլապիլիւրէր տէ՝ եինէ
 հէփ պունլար իլէ տինտէն կէրի գալըպ ի՛ղգէթէ
 նաիլ օլամայա : Սէն՝ էտէպէ օնտան զիյատէ
 մուգայյէտ օլմո՛ւշմուսուն , սէնին տալրանըլըն
 օնունքինտէն սէվիլէճէք մի օլմուշ , եախօտ է-
 պէտի հայաթ իչիւն սէնին արգուն օնունքինտէն
 հարարէթլի՛ մի օլմուշ , էյէր օլմամըլ իսէ ,
 ճիւմլէնէսնէլէր օ կէնձտէ իքէն տէ եինէ օ՛ ճէ-
 հէննէմին եօլունտա տէյիլ իտի իսէ , սէն պուն-
 լարըն սէպէպինտէն ճէննէթի նա՛սըլ իւմիտ էտէ
 պիլիւրսին :

Տ : Այէր էպէտի իւմիտլէրինի՝ պու նէսնէլէ-
 րին հիչ պիրիսինէ գօմամագ կէրէք իսէ , նէրտէ
 գալտը քի՝ օնլարը ախէր սէվիլէճէք ախլագլէրէ
 գօյասըն :

Չօգ կէնձ քիմսէլէր՝ պէօլէ տիւրլիւ տիւրլիւ
 նէսնէլէրէ մալիք տիլլէր , վէ եինէ հիչ սահիհ
 տինտարըլարը կօգ տուր : Ակէրչի Մլահը՝ վէ
 էպէտիլիյի շէյ եերինէ գօմաղլար իսէ տէ , լա-
 քին կէօրիւնիւր քի , եիւրէքլէրինտէ խըսըմլա-
 րընա վէ տօսթլարընա մուհապպէթ վար , եիւզ-
 լէրինտէ շէնլիք վէ սիւրիւր փարլարլար , վէ ի՛ւ

մին քէմայլիյէթլէրի՝ ա՛գըլլարընա զիյնէթ վէ-
 րիլլէր , վէ կէօրիւնիւր քի , շու պիր իգթիզա
 էտէն շէյտէն զայրը պիր շէյէ միւհթաճ տէյիլ-
 լէր տիր . լաքին օ պիր շէյէ միւհթաճ օլմաղիլէ ,
 էպէտի տիւննատանն եանա հէր շէյէ միւհթաճ
 տիրլէր : () րատա օնլարա՝ եալընըզ Յիսուսուն
 հէր շէյտէ հէր շէյի օլմասընա սէպէպ օլան ալ-
 չա՛գ կէօնիւլիւ տինտարըղը՝ն եարտըմը ֆա՛խտէ
 էտէճէք : Աօլիւմտէն սօնկրա՝ սալթ տինին
 հիւսնիւ կիւզէլ կէօրիւնէճէք . վիւճիւտիւն վէ
 դապի՛աթըն վէ դալուրուն հիւսնիւ՝ արթը խօշ
 կէօրիւնմէյէ գուվվէթլէրի օլմայաճագ տըր :
 Ասհիհ տինտարըզ պուլունմատըղը եէրտէ ;
 պունլար՝ պիր ազ վազըթ գալըր շէօհրէթլէր
 տիր , քի չափուճագ սօլուպ արտլարընա հիչ իզ
 պըրագմազար : Չօղա վարմազ էն ա՛գըլլը սէօյ-
 լէյէն տիլ՝ էն ա՛գըլլըզ գատար սիւքիւթ օլա-
 ճագ . կիւզէլիք վէ չիւքինիլք՝ մէզարտա պիր
 րուգպէտէ օլաճագ . հարաքէթլէրի էն կիւզէլ
 վէ դալուրլարը էն տիլպէր օլանլար օրատա՝ եա-
 պանի վէ հայվանի ատէմ՝ իլէ պէրապէր օլա-
 ճագլար : Շ՛էմայլին՝ տալըանըշըն վէ ա՛գըլլըն
 հիւսնիւ՝ կէնճ քիմսէլէրէ սօնկու կէլմէզ տիւն-
 եայա պու ա՛ճէլէ եօլճուլուգլարընտա իքէն
 զիյնէթ վէրէ պիլիր , լաքին օնլարը պիր սէմավի
 մէքեան իչիւն՝ եալընըզ տի՛ն հազըր էտէճէք :
 () նլար՝ ճէվհէր սանտըղընըն իւթիւնտէ փար-
 լայա պիլիր , լաքին միւճէվհէրէ՝ սալթ տին զիյ-
 նէթ վէրէճէք :

Իմտի է՛յ կէ՛նճ տօսթուճ՝ էյէր քէնտի սա-
 հիհ հալինի պիլմէյէ իսթէրսէն , հա՛նկը մուր-

տարըզլարտան հըֆզ օլունմուշում, էտէպէ միւ-
թա՛լիզ հա՛նկը պօրճլարը իճրա էթմիշիմ, տի-
նէ տաիր հա՛նկը գանունլարը դութմուշում,
եախօտ հա՛նկը հիւսն իլէ միւզէյյէն օլմուշում
տէյի թէֆթիշ էթմէ, իլլա սօր քի՛ քէնտի
եիւրէյիմին քէօթիւլիւյիւնէ աշնա օլտո՞ւմ մու:
Մլլահա թէօվպէ էթմի՞շմիյիմ, չարէսիզ ճա-
նըմը Րապպ Յիսուս Վրիստոսս էմանէթ էթ-
մի՞շմիյիմ, վէ էպէտի սաա՛տէթիմի վէ էյլիյիմի
օնտա արամը՞շմըյում: Այէր հէփ պունլարը
էթմէմիշ իսէն, տինի պիլմէզսին:

9: Այէր ճիւմլէ մատտէլէրին պու է՛ն իգթի-
զալըսընըն հագգընտա՛լ ալտանմագտան սա-
գընմագ իսթէրսէն, կիւնահտան Մլլահա սա-
հիհէն տէօնմէք հա՛նկը լուլ լուլ օլտուլան գա-
նրպ տայիմա ֆիքրինտէ սագլամաղա մուգայ-
յէտ օլմալըսըն: Միւլահաղա էյլէ քի, պուն-
սուզ գուրթուլամագսըն: Վրիստոս տէր “Աէր-
չէք կէրչէք տէրիմ սանա, էյէր պիր քիմնէ սու-
տան վէ բուհտան տօղմա՛ղսա, Մլլահըն փատի-
շահլըղնա կիրէմէզ”: (Եօվհ, 7, 5):

Պագիլէթ՝ քրիսթիան մէշրէպինէ հէր նէ
գատար լագըմ իսէ տէ, եի՛նէ Վրիստոս տէմէզ
քի՛ էյէր պիր ատէմ ատէթլէրինտէ Փագիլէթլի
եախօտ է՛օմրիւնտէ էհլի էտէպ օլմա՛ղսա, եախօտ
տինին աշիքեարտա օլան գանունլարընը տիգ-
գաթ իլէ դութմաղսա Մլլահըն փատիշահլըղընը
կէօրէմէզ, զիրա գապիլ տիր քի՛ պիր քիմնէ
հէփ պունլարա մուգայյէտ օլա տա՛ էնճամը
եինէ ճէննէթէ նաիլ օլմայա: Ալլա պիր ատէմ
բուհտան տօղմա՛ղ իսէ Մլլահըն փատիշահլը-

ղընա կիրէմէզ տեր : Վրիստոս՝ քէնտինին վա-
սրդէսի իլէ ճիււմէ Մլաճա եագլաշանլարըն
եիւրէքլէրինտէ հասըլ օլան Մլաճանի թէպ-
տիլաթ սէնին ճանընըն սաա՛տէթի իչիւն լա-
զը՛մ օլտուղունու կէօսթերիբ : () քէնտինին
քէֆարէթ էտիճի էօլիւմիւ իլէ՛ Մլաճըն դա-
րաֆընտան սէնին սաա՛տէթինէ օլան էնկէլէրի
գալտըրտը . վէ սէնին կիւնաճտան տէօնմէն իլէ՛
սէնին դարաֆընտան օլան էնկէլէրի տէ՛ գալ-
տըրմաղա իսթէր : Մլաճըն շէճատէթինէ թի-
թիգատ էյլէ , քի ճէննէթէ պաշգա պիր եօլ եօգ
տուր . զիրա օլան եօլ՝ թա՛րիֆ օլունմուշտուր :
Թէօվպէ էյլէ , վէ կէլէճէք զաղէպտէն գաչ :
Ինա՛ն , վէ քէնտինի Վրիստոսա թէսլիմ էյլէ :

10 : Պո- հապսէ ի-գլէրինէ՛ Եւֆէրէ-սը՛ վէ հի-
լամ պլմնը նպա պիք դո-ա՛ :

Եյ պէնիմ՝ ճանըմ՝ , հայաթըն եօլու պէօյլէ
տար օլտուղու կերչէքտէն սաճի՛ճ մի տիր . վէ
միւմքի՛ն մի տիր , քի մէշրէպ՛ աշիքեարտա պու
գատար շէյլեր իլէ զիյնէթլէնմիշ օլտուգտան
սօնկրա եինէ եիւրէք՝ էօտ աճըլըղընտա վէ նա-
հագղըղըն պաղընտա գալա պիլսին : Աէնի՛ օլ
ույանտըրան կերչէքլիք ույանտըրսը՛ն . “ Էլա-
գէ կէօթիրէն գալիու էնլի վէ եօլ կէնիշտիր , վէ
օնտան կիրէնլեր չօգ տուր ” տէյէն , սէնին հա-
քիմին տիր . “ Տա՛ վէթլիլեր չօգ ամմա սէչլմիշ-
լեր աղ տըր ” տէյի սանա խապեր վէրէն օ՛ տուր :
() նուն սէօղիւնիւ սայմամագլըգ էտէ՛րմիսին :
Աէն՝ եա էպէտի տերտէ եախօտ էպէտի շազը-
ղա կիթմէքտէ , վէ սէնին Մլաճըն եա կիւլեր՝
եախօտ զազապլէ տօլու նազար իլէ կէօրէճէք

իբէն , քէնտի քէնտինի ալտաթըպ ումուլմագ
 շէյի իւմիտ էտէրմիսին : Եւ յէր օնուն հուզու-
 բունա շիմտի կիտէր օլայըտըն , կէլէճէք սաաթ-
 տէ նէրտէ պուլունուրուտուն : Եւ պէնիմ
 ճանրմ , կէօղէրի աթէշ ալէվի կիպի օլան հա-
 քիմին էօնիւնէ կէօրիւնմէլիսին . քի օ՝ սէնին
 հէփ կիզլի կիւնահլէրինի պիլիբ , վէ էն ճիւզի
 շէյ տախի օնտան կիզլէնէմէղ . իմտի օնուն մէր-
 համէթինի էտինմէք իչիւն՝ նէ սէպէպ կէօսթէ-
 րէ պիլիբիմ : (Կնա՝ « Կէնտէն պիրաղ խապէ-
 րիմ վարըտը , վէ հէլագ օլաճագ փուլթիէրէսթ-
 լէրէ պէնզէմէյիպ սանա Քապպ տէրիտիմ մի
 տէյիմ . լաքին օ՝ « Պանա հէր եա Քապպ եա
 Քապպ տէյէն կէօքլէրին փատիշահլըղընա կի-
 րէճէք տէյիլ տիր՝ տէմէմիշ մի . մէրհամէթ ի-
 չիւն պու սէպէպի կէօսթէրմէք գապահաթիմի
 տահա աղըր էտիպ՝ փուլթիէրէսթլէր պիլէ մահ-
 շէր կիւնիւ պէնի զաղէպէ հիւքմ էթմէյէ իւ-
 զէրիմէ գալգմալարընա սէպէպ օլմայաճագ մի :
 (Կնլար՝ օնու թանրմատըլար , վէ օնուն իչիւն
 օնու սէվմէտիլէր , լաքին պէն օնտան խապէր
 ալտըմ , վէ օնու սէվմէյէ իսթիւլէպիմ : Եւ օմրիմ՝
 կէօրիւնիւրտէ կիւզէլ իտի , հարաքէթիմ սէվի-
 լէճէք՝ գապիաթըմ միւրիւլվէթլի վէ տալրա-
 նըշըմ տօղըն իտիմի տէյիմ . լաքին պունլարըն
 հէփիսի՝ Եւ լապը ունուլթուղումու՝ վէ օնա
 գարըն ա՛սը օլուպ պաշ գալտըրտըղըմը խաֆիֆ-
 լէտէպիլիլիլէր մի : Պիր միւճրիմ՝ գաթլ վէ ա-
 սըլըգ գապահաթլարը իչիւն հաքիմ հուզու-
 բունտա տա՛վասը կէօրիւլիւր իբէն , իւզէրինէ
 օլան հիւքմիւն ճէղասընտան գուրթուլուպ աֆ-

յիւտիւմ՝ օնունքինտէն չօգ ազ հարարէթլի տիր , վէ կէօրիւնիւրտէ՝ տաւրանըշըմ Մլահըն մուրատընա փէք աղ ույմուշտուր : Եւտի Մյ պէնիւմ ճանըմ՝ նէ՞ եափաճագսըն . ֆէրրահըղըն վէ մուհապպէթին փատիշահըղընտան սիւրիւլիւպ՝ շիմտի մէրհամէթլի օլան Վուրթարըճընըն սանա՝ էպէտէն վար կիթ տէմէսինի իշիթմէյէ թէհամիւլ էտէ պիլիւրմիսին :

Եւ Մլահըմ պու հիյպէթլի սէօղէրի պանա իշիթտիրմէ . իշթէ էօնիւնտէ տիղ չէօքէրիւմ , վէ մերհամէթինի էտինմէք իշիւն սէպէպ կէօսթէրէճէք հիչ պիր շէյիւմ եօգ տուր , քի սէնլին նաղարընա լսյըգ օլա . լսքին հէր ախէր սէպէպտէն սօյունմուշ իքէն , կէօսթէրէճէյիւմ սէպէպ պու օլտուն , քի Նիսուս պէն կիւնահքեար իշիւն էօլտիւ : Վէ եափաճաղըմը սէն պանա էօյրէթմիշսին . պանա՝ հայթ վէ սէլամէթ իշիւն օնա՝ վարմաղա թա՛րիֆ էթմիշսին . օնտա թէմէլ գօմուշտուն , քի օնուն իւղէրինէ էպէտիլէք իշիւն պինա էտէ պիլիւրիւմ . պէնիւմ՝ հէր շէյիւմ օնա՝ տայանսըն . պաշգա իւմիտ քէօշէսինտէն պէնի պիւթին պիւթին քէս , թէֆթիշ էտիպ պէնի թէճրիպէ էյլէ , էյեր քէնտի ճանըմը ալտաթըյօրսամ , եանկըշըմը պանա կէօսթէր , վէ էպէտի իւմիտլէրիմի խաչլանմըշ Վուրթարըճըտան պաշգա պիր շէյէ տայթմատան պէնի սաղլա : Եւ Մլապպ՝ եանղըլմանըն էյրի եօլարը չօգ տուր , մատամ քի հայթըն եօլու տար տըր , լսքին էկէրչի տար իսէ տէ՝ եինէ ճէննէթէ կէօթիւրիւր . պէնի օ՛ էմին վէ սէլամէթ եօլտա եիւրիւթ , պէնի Վրիստոստա պուլունմուշ գըլը

պէնի օնտա՛ տուրտուր, վէ պէնի օնուն իլէ պու
 ա՛ղիզ պաղլայրչտան՝ հէմ պու էօմիւրտէ հէմ
 էպէտիտէ միւպարէք էյլէ : Ա է սէն եա՛ միւպա-
 րէք Յիսուս իւմիտիմ վէ սէլամէթիմ օլ , վէ
 սէնի պէնիմ հէր շէյէ գատըր Գուրթարըճըմը
 պուլմաղա քէրէմ էյլէ : Ա՛մին :

179

